T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

# BURSA GÜRSU BELEDİYESİ

## 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

# İÇERİK

**BURSA GÜRSU BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU** **1**

**BURSA GÜRSU BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU** **79**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# BURSA GÜRSU BELEDİYESİ

# 2018 YILI

# SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM

# RAPORU

# İÇİNDEKİLER


1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ ..... 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU ..... 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU ..... 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI ..... 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ..... 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ ..... 11
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI ..... 11
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER ..... 31
9. EKLER ..... 75


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Belediyenin Ortağı Olduğu Şirket Bilgileri ..... 3
Tablo 2: 2016-2017-2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..... 4
Tablo 3: 2016-2017-2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri ..... 5
Tablo 4: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar ..... 6
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar ..... 6
Tablo 6: Hatalı Olarak 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Aktarılan Tutarlar ..... 12
Tablo 7: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar ..... 15
Tablo 8: Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazlar ..... 17
Tablo 9: 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Alımlar ..... 41
Tablo 10: Bakanlar Kurulu Kararı Ekli Liste ..... 43

www.balioglu.net

# KISALTMALAR

BEBKA: Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KDV: Katma Değer Vergisi

MİBMY: Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

GYMY: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Mahiyetine Uygun Kullanılmaması

2. Sermaye Taahhütleri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

3. Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

4. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

5. Taşınmazların Envanterinin Çıkarılmaması ve Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

6. Ekonomik Değer Taşıyan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

7. Özel Maliyetler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

8. Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

9. Ticari Mallar Hesabının Gerçek Kayıtları Yansıtmaması

10. Kurum Mali Tablolarında Kanunla Vergiden Muaf Tutulmuş Yerlerle İlgili Gelir Tahakkuklarının Yer Alması

11. İktisadi İşletme Gelirlerinin Gelirler Hesabı Yerine Emanetler Hesabında İzlenmesi

12. Kişilerden Alacaklar Hesabının Gerçek Kayıtları Yansıtmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. İlk Madde ve Malzeme Hesabına Girişi Yapılan Taşınır Varlıklardan Tüketilmeyen Kısımların Çıkış Yapılarak Giderleştirilmesi

2. Personele Verilen Avansların Personel Avansları Hesabında İzlenmemesi

3. Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

4. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması ve Yıllık İzin Ücretleri İçin Karşılık Ayrılmaması

5. Ödeme Emirleriyle Muhasebe İşlem Fişlerinde Gerçekleştirme Görevlisi ve Harcama Yetkilisinin Aynı Kişi Olması

www.balioglu.net

6. Belediyenin Hüküm ve Tasarrufunda Olan Yerlerin Otomatik Para Ödeme Makinesi (ATM) Konulmak Üzere Kiraya Verilmesinde 2886 Sayılı Kanun Hükümlerinin Uygulanmaması

7. Doğrudan Temin ve Pazarlık Yöntemi ile Yapılan Alımlarda 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Belirtilen Üst Limitin İzinsiz Aşılması

8. Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı İşinde Çalışmakta İken Belediye Şirketine Geçirilen Bazı İşçilerin Sonradan Emekliliğe Hak Kazanmalarına Rağmen İstihdamına Devam Edilmesi

9. İşyeri Çevre Temizlik Vergisinde Bina Türlerinin Dikkate Alınmaması Sonucu Bina Grupların Hatalı Belirlenmesi

10. Ulusal Bayram Günlerinde Çalışan İşletmelerden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

11. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması

12. Otopark Bedellerinin Zamanında Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması

13. Organize Sanayi Bölgesindeki İşletmelerden İlan ve Reklam Vergisi Alınmaması

14. Mevzuatta Belirtilen Unvanlar Dışında Kısmi Zamanlı Sözleşmeli Personel İstihdam Edilmesi

15. Belediyenin Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi

16. Yapı Kullanma İzni Alınan Yerlerin Emlak Vergisinin Bina Vergisi Yerine Arsa Vergisi Olarak Tahakkuk Ettirilmesi

17. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi

18. Sözleşmeli Programcı Olarak Çalışmakta İken Memuriyete Atanan Personelin Mevzuatta Öngörülen Gerekli Şartları Taşımadığı Halde İstihdamına Devam Edilmesi

19. Hizmet Alımlarında Hazine Tarafından Karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının Mal Müdürlüklerine Gönderilmeyerek Emanetler Hesabında Bekletilmesi

www.balioglu.net

20. Sözleşme Yükümlülüğünü Yerine Getirmeyen Kiracılar Hakkında Fesih ve İhale Yasaklılığına İlişkin Süreçlerin İşletilmemesi

21. Belediyeye Ait Taşınmazların Aile Sağlık Merkezlerine Süresiz Şekilde Tahsis Edilmesi

22. Geçiş Hakkı Kullanan İşletmecilerin Tespitine ve Geçiş Hakkı Ücretlerinin Tahsiline Yönelik Herhangi Bir İşlem Yapılmaması

23. Yol Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

24. Gecekondu Fonu Hesabının Oluşturulmaması ve Hazine Taşınmaz Satışından Gönderilmesi Gereken Payların Takibinin Yapılmaması

25. Eğlence Hizmeti Sunan İşletmelere İlişkin Eğlence Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması

26. Mali İş ve İşlemlerde Ön Mali Kontrol Süreçlerinin İşletilmemesi

www.balioglu.net

# 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

## 1.1. Mevzuat ve Görevler

Gürsu Belediyesi tüm hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel yasal mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

1) 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
2) 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
3) 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
4) 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
5) 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
6) 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu

www.balioglu.net

İlçe belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyeleri bazı mahalli müşterek nitelikteki hizmetleri sunmakla beraber, ulaşım, alt yapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak "*büyükşehir ve ilçe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ilçe belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır: İmar; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri

kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapmak veya yaptırmak. Bunlar dışında belediyeler gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevi kapsamındadır.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

www.balioglu.net

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda 6771 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle beraber yürütme yetkisi ve görevinin Cumhurbaşkanı tarafından kullanılması kararlaştırılmış, böylece Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uygulamaya geçmiştir. Bu değişikliğin mahalli idareler ve dolayısıyla belediyeler üzerinde önemli etkileri olmuştur. Aynı kanunla Anayasa'nın 123'üncü maddesinde yapılan değişiklikle kamu tüzel kişiliklerinin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle kurulabilmesi kabul edilmiş, Anayasanın 127'nci maddesinde yapılan değişiklikle de mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında birlik kurabilmeleri Cumhurbaşkanı'nın iznine tabi kılınmıştır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 100'üncü maddesiyle, daha önce İçişleri Bakanlığı bünyesinde yer alan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlanmıştır. Bununla beraber, Anayasa'nın 127'nci maddesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 798'inci, 5393 sayılı Kanun'un 10, 45, 46 ve 47'nci maddeleriyle İçişleri Bakanlığının belediyeler ile ilgili vesayet yetkisi halen devam etmektedir.

### 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak Yazı İşleri, Malî Hizmetler, Fen İşleri, İmar ve Şehircilik, Temizlik İşleri ve Zabıta başta olmak üzere ilçenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme

potansiyeli dikkate alınarak oluşturulan ve aşağıda belirtilen hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla gerçekleştirilmektedir. Belediyenin 23 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Gürsu Belediyesindeki tüm kadrolara atama yetkisi, kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterler çerçevesinde belediye başkanına aittir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür.

www.balioglu.net

Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir. Belediyede istihdam edilen 160 personelin 6'sı müdür, 5'i şef, 89'u memur, 45' i işçi ve 15'i ise sözleşmeli personel olarak çalışmaktadır.Belediyede personel sayısı bir önceki yıla göre 1 kişi artış göstermiştir.

Gürsu Belediyesinin kurduğu veya sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

**Tablo 1: Belediyenin Ortağı Olduğu Şirket Bilgileri**

| Adı | Sermaye Taahhütü | Ödenmiş Sermaye | Hisse Oranı |
|---|---|---|---|
| Gürsu Modern A.Ş. | 100.000 TL | 25.000 TL | Gürsu Belediye Başkanlığı %100 |

### 1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, performans esaslı bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 2 aşağıda gösterilmiştir:

**Tablo 2: 2016-2017-2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri**

| Gider Türü | 2016 Yılı (A) | 2017 Yılı (B) | 2018 Yılı (C) | Değişim Oranı (D=(C-A/A) (%) |
|---|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 9.997.155,25 | 10.772.480,28 | 12.025.389,34 | 20 |
| S.G.K. Devlet Prim Giderleri | 1.407.212,69 | 1.533.466,46 | 1.737.188,72 | 23 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 10.993.573,17 | 13.623.791,11 | 17.990.583,84 | 63 |
| Faiz Giderleri | 667.569,55 | 478.877,12 | 195.133,99 | -71 |
| Cari Transferler | 10.366.907,57 | 12.953.903,77 | 15.254.260,96 | 47 |
| Sermaye Giderleri | 1.893.335,62 | 5.260.916,46 | 11.296.190,20 | 497 |
| Sermaye Transferleri | 36.168,15 | 85.822,88 | 183.130,21 | 406 |
| Borç Verme | - | - | - | |
| Yedek Ödenekler | 3.121.870 | 3.508.884,80 | 3.509.000,00 | 12 |
| **Bütçe Gider Toplamı** | **35.361.922** | **44.709.258,08** | **58.861.877,26** | **66** |

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'te de gösterildiği üzere, idarenin bütçe gider toplamı 2018 yılı için 58.861.877,26 TL'dir. Giderler, 2016 yılı ile karşılaştırıldığında % 66 oranında artış göstermiştir. Tablodaki gider kalemleri incelendiğinde ise; oransal anlamda en yüksek artışların % 497 ile Sermaye Giderleri kalemi, % 406 ile Sermaye Transferleri Giderleri kaleminde yaşandığı, tek azalışın ise % 71 ile Faiz Giderleri kaleminde olduğu görülmektedir. Sermaye giderindeki artışın nedeni Diğer Arsa Alımı ve Kamulaştırma kodundan 2.595.471,56 TL ile arsa alımı gerçekleşmesi ve ayrıca 2016 yılında 2.144.059,34 TL olan yol yapım giderinin (asfalt kaplama, bordür ve parke vb.) 2018 yılında 6.197.214,22 TL olarak gerçekleşmesidir. Sermaye transferindeki artışın nedeni kalkınma

www.balioglu.net

ajanslarına (BEBKA) yapılan ödemedir. 2018 yılında, 2016 yılında gerçekleşen bütçe gelirinin borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir hariç olmak üzere ‰ 5'i oranındaki 183.130,21 TL tutarının ödenmesidir. Faiz giderinin azalışının nedeni 2016 yılında çekilen 2 kredinin o dönemdeki faiz miktarının yüksek, son yılda (2018) ödenen faiz miktarının ise düşük olmasıdır. Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

**Tablo 3: 2016-2017-2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri**

| Gelir Türü | 2016 Yılı (A) | 2017 Yılı (B) | 2018 Yılı (C) | Değişim Oranı (D=C-A/A) (%) |
|---|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 5.655.326,81 | 7.277.986,62 | 8.015.234,26 | 42 |
| Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri | 4.638.438,22 | 3.482.952,84 | 3.149.965,22 | -32 |
| Alınan Bağış Ve Yardım İle Özel Gelirler | 751.733,86 | 1.230.291,76 | 2.029.451,22 | 170 |
| Diğer Gelirler | 27.244.882,57 | 34.134.659,54 | 39.100.644,27 | 44 |
| Sermaye Gelirleri | 767.250 | 1.071.469,73 | 443.430,53 | -42 |
| Bütçe Gelirleri Toplamı | 39.057.631,46 | 47.197.360,49 | 52.738.725,50 | 35 |
| Bütçe Gelirlerinden Red Ve İadeler Toplamı | 8.493,91 | 418.392,12 | 572.515,44 | 6.604 |
| **Net Bütçe Gelirleri Toplamı** | **39.049.137,55** | **46.778.968,37** | **52.166.210,06** | **33** |

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'deki veriler dikkate alındığında, 2018 yılı gerçekleşen Gelir bütçesi 52.166.210,06 TL'dir. 2016 yılı ile karşılaştırıldığında, gelirler yaklaşık % 33 oranında artış göstermiştir. Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler kaleminde % 170 oranında artış olduğu görülmektedir. Artışın temel sebebi AB'den alınan bağış ve yardımlar ile Mahalli İdarelerden Alınan bağış ve yardımlardır. (Büyükşehir Belediyesinden gelen) Teşebbüs ve mülkiyet gelirinde % 32 oranında azalış gerçekleşmiştir. Bunun nedeni Diğer Hizmet gelirlerindeki azalmadır. Sermaye gelirinde de %42 oranında azalma olduğu görülmektedir. Bunun nedeni önceki yıllara nispeten arsa satış gelirinin düşük olmasıdır. Bütçe gelirlerindeki red ve iadelerdeki artışın nedeni ise 7033 sayılı kanun ile gelen Organize Sanayi Bölgelerindeki muafiyetlerdir.

Belediyenin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleşmeleri Tablo 4 ve Tablo 5'da gösterilmektedir.

www.balioglu.net

**Tablo 4: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar**

| Gider Türü | 2018 Yılı Gider Bütçe (A) | 2018 Yılı Gerçekleşen (B) | Gerçekleşme Oranı % (C=(B/A) |
|---|---|---|---|
| Personel Giderleri | 13.122.801,00 | 12.025.389,34 | 92 |
| S.G.K. Devlet Prim Giderleri | 1.946.027,00 | 1.737.188,72 | 89 |
| Mal ve Hizmet Alım Giderleri | 22.199.311,00 | 17.990.583,84 | 81 |
| Faiz Giderleri | 197.010,00 | 195.133,99 | 99 |
| Cari Transferler | 15.744.820,00 | 15.254.260,96 | 97 |
| Sermaye Giderleri | 13.919.986,00 | 11.296.190,20 | 81 |
| Sermaye Transferleri | 284.000,00 | 183.130,21 | 64 |
| Borç Verme | | | |
| Yedek Ödenekler | 86.045,00 | 0 | 0 |
| **Bütçe Gider Toplamı** | **67.500.000,00** | **58.681.877,26** | **87** |

Buna göre 2018 yılında Bütçe Giderleri % 87 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve Hizmet Alımları Giderleri % 81 oranında gerçekleşmiştir. Faiz Giderlerinde ise % 99'luk bir oran yakalanmış olup, bu başlangıç bütçesinde öngörülen tutar seviyesindedir.

www.balioglu.net

**Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar**

| Gelirin Türü | 2018 Yılı Gelir Bütçesi (A) | 2018 Yılı Gerçekleşen (B) | Gerçekleşme Oranı % (C=B/A) |
|---|---|---|---|
| Vergi Gelirleri | 9.000.000 | 7.942.242,74 | 88 |
| Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 4.900.000 | 3.149.553,82 | 64 |
| Alınan Bağış ve Yrd. İle Özel Gelirler | 4.250.000 | 2.029.451,22 | 48 |
| Diğer Gelirler | 47.250.000 | 38.601.531,75 | 82 |
| Sermaye Gelirleri | 2.100.000 | 443.430,53 | 21 |
| Alacaklardan Tahsilâtlar | 15.482.556,69 | 2.568.012,84 | |
| **Bütçe Gelirleri Toplamı** | **67.500.000** | **52.738.725,50** | |
| Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler | | 572.515,44 | |
| **Net Bütçe Gelirleri Toplamı** | | **52.166.210,06** | **77** |

Buna gore 2018 yılında Bütçe Gelirleri % 77 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe gelirleri içerisinde yeralan Vergi Gelirleri beklenenin seviyesinde, Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri ve Sermaye Gelirleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

### 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol

Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir

www.balioglu.net

olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

## 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

www.balioglu.net

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

# 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi ile İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar gereği, üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur. İdarelerin malî hizmetler birimi, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar ve ön malî kontrol faaliyetini yürütür. Muhasebe yetkilileri, muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur. Bu kapsamda belediyelerde, etkin bir mali yönetim ve kontrol sistemini kurmaktan, işleyişini izlemekten ve gerekli tedbirleri almaktan sorumluluğu bulunan kişi en üst yönetici olan belediye başkanıdır.

www.balioglu.net

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiş bulunmaktadır. Kamu İç Kontrol Standartları uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde, iç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak, tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlamak üzere genel nitelikte belirlenmiştir.

Kurumda, 01.06.2009 tarihinde İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanarak üst yönetim oluru ile yürürlüğe girmiştir. 2009 yılında hazırlanan eylem planı 18 standart, 5 adet bileşen ve 175 adet genel şarttan oluşmaktadır. 2011, 2013 ve 2015 yıllarında güncellemeler yapılmıştır. 16/08/2018 tarihinde söz konusu eylem planı güncellenmiş olup 17 standart, 5 adet bileşen ve 60 adet genel şart, 118 eylem oluşmaktadır.

28.08.2009 tarih ve 2901 sayılı başkanlık oluru ile Gürsu Belediye Başkanlığı Etik Komisyonu oluşturulmuştur. İç Kontrol Eylem Planı maddelerinin düzenli olarak İzleme ve Yönlendirme Kurulu ve Strateji geliştirme birimi tarafından izlenerek raporlandığı, ancak personele dağıtımının yapılmadığı, İç Kontrol Eylem Planı'nın izleme ve değerlendirme sonuçlarının düzenli olarak Maliye Bakanlığına gönderildiği görülmüştür.

Birim ve alt birimlerin görev tanımları yapılmış olmasına rağmen, personel bazında bir görev ve sorumluluk tanımlaması yapılmadığı, gerekli çizelgelerin oluşturulmadığı görülmüştür. Eğitim faaliyetlerinde esas olacak şekilde eğitim ihtiyaç analizleri tam ve sağlıklı şekilde yürütülememektedir. Risklerin belirlenmesi ve analiz edilmesinde gerek harcama birimlerinde gerekse de kurum düzeyinde gerekli çalışmalar yapılmamış, risk kütükleri hazırlanmamıştır. Önceki yıllarda süreç tanımları, akış şemaları, performans analiz formları, görev tanımları, hassas görevler, Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslar'ın gerekliliklerinden kamu hizmet standartları hazırlanarak yürürlüğe alınmış olmasına rağmen bunlarla ilgili 2018 yılı içinde bir güncelleme yapılmamıştır. Bu nedenle, kurumda kontrol faaliyetleri kapsamında, yürütülmekte olan faaliyetler ile mali karar ve işlemlerle ilgili geçerli yazılı prosedürlerin oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 62'nci maddesi ile 2005/9912 karar sayılı Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak kurumda mali yıl içinde muhasebe yetkilisi olarak görev yapan iki personelin de görev yaptıkları dönemde muhasebe yetkilisi sertifikalarının bulunmadığı halen görev yapan muhasebe yetkilisi personelin sertifika dışında, yönetmelikte düzenlenen muhasebe hizmetlerinde dört yıl çalışma şartını da taşımadığı tespit edilmiştir. Mali Hizmetler Müdürlüğünde mali hizmetler uzmanı olarak çalışan personel 5018 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinde belirtilen şartları taşımaktadır.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınarak bir rehber hazırlanmıştır. Bu rehbere istinaden tüm harcama birimleri tarafından hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, faaliyet raporları hazırlandığı, Kurum idare faaliyet raporunun bu raporlara dayandığı görülmüştür. Ancak, idare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri kamuoyuna duyurulmamaktadır.

Kurumdaki mali iş ve işlemlerle ilgili süreçler üzerinde yapılan incelemede; gerek harcama birimlerinde gerekse de mali hizmetler biriminde İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da düzenlenen biçimiyle bir ön mali kontrol sürecinin mevcut olmadığı görülmüştür. Mali Hizmetler Müdürlüğünde ön mali kontrol görevini yürütmekle görevli bir personelin yalnızca riskli kabul edilen işlemleri ön mali kontrolden geçirdiği, Usul ve Esaslarda ön mali kontrolden geçirilmesi zorunlu tutulan işlemlerin kontrol sürecinden geçirilmediği, ön mali kontrol sürecinin uygulama bulabilmesi için gerekli iş akış şemaları mevcut olmasına karşın harcama birimlerinde de ön mali kontrol süreçlerinin işletilmediği

www.balioglu.net

görülmüştür.

## 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bursa Gürsu Belediyesi 2018 yılına ilişkin geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## 7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

**BULGU 1: Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının Mahiyetine Uygun Kullanılmaması**

Belediyenin hesap ve işlemleri ile mali tabloları üzerinde yapılan incelemede 251-Yeraltı ve Yerüstü Hesabının mahiyetine uygun olarak kullanılmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 251-Yeraltı ve Yerüstü Hesabının niteliğini açıklayan 190'ıncı maddesinde bu hesabın, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 251-Yeraltı ve Yerüstü Hesabının işleyişini açıklayan 191'inci maddesinde, yeraltı ve yerüstü düzenlerinin iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin arttırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcamalar, yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen yeraltı ve yer üstü düzenlerine ilişkin tutarlar yatırımın tamamlanıp geçici kabulü yapılanlar, bedelsiz olarak kuruma intikal eden yeraltı ve yerüstü düzenlerinin bu hesaba borç ilgili hesaba alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Belediyenin yıl içerisinde yapmış olduğu bazı muhasebe işlemlerinin incelenmesi neticesinde, mahiyeti itibariyle hizmet alımı grubuna giren bazı harcamaların yönetmelik hükümlerine aykırı olarak dönem sonunda 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına aktarıldığı görülmüştür.

Aşağıda hizmet alımı grubuna giren ve mahiyeti itibariyle yanlış hesap koduna kaydedilen harcamalara ilişkin ayrıntılı tabloya yer verilmiştir.

**Tablo 6: Hatalı Olarak 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Aktarılan Tutarlar**

| Yevmiye Tarihi | Yevmiye No | Açıklama | Borç Tutarı |
|---|---|---|---|
| 15.08.2018 | 3049/1 | 2017 Yılı İçin 1 Yıllık 1/1000 Ölçek Planlama | 1.593,00 |
| 15.10.2018 | 6762/1 | Bursa İli Gürsu İlçesi Kurtuluş Mah.Spor Genel Müd.Ne Tahsisli Yapılacak | 2.950,00 |
| 17.05.2018 | 3164/1 | Gürsu 253 Ada 17 Parsel Mimarı Proje Hizmeti | 15.340,00 |
| 2.07.2018 | 4254/1 | Gürsu 217 Ada 1 Parsel Belediye Ek Binalar Proje %60 Hakediş Ödemesi 2.Hakediş | 40.710,00 |
| 18.07.2018 | 4667/1 | Gürsu 253 Ada 17 Parsel 2.Hakediş %40 Lık Kısmı | 30.680,00 |
| 5.09.2018 | 5700/1 | Gürsu Jandarma Hizmet Binası Projesi 1.Hakediş | 30.680,00 |
| 18.09.2018 | 6043/1 | Gürsu Jandarma Hizmet Binası 2.Hakediş | 46.020,00 |
| 4.10.2018 | 6427/1 | Gürsu 253 Ada 17 Parsel Proje Hizmeti Alımı | 30.680,00 |
| 15.05.2018 | 3048/1 | 2016 Yılına Ait 1 Yıllık 1/1000 Ölçekli İmar Planı | 2.681,55 |
| 26.12.2018 | 8696/1 | Bursa Gürsu Kentsel Sit Alanı | 29.500,00 |

www.balioglu.net

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı Dahilinde Kentsel Sit. | |
| **TOPLAM** | | | **230.834,55 TL** |

***Kamu idaresi cevabında;*** "Mahiyeti itibarı ile hizmet alımı grubuna giren harcamaların işlemi bundan sonraki süreçte 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı yerine 630-Giderler Hesabı çalıştırılarak giderleştirilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu husus kabul edilmekte olup, müteakip işlemlerin mevzuata uygun şekilde yapılacağı belirtilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında 230.834,55 TL hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 2: Sermaye Taahhütleri Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması**

Belediyenin mali tabloları üzerinde yapılan incelemede 247-Sermaye Taahhütleri Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 184'üncü maddesinde "247-Sermaye Taahhütleri Hesabının (-)" niteliği, 185'inci maddesinde ise hesabın işleyişi açıklanmıştır. Bu maddelere göre sermaye taahhütleri hesabı, mahalli idarelerin mal ve hizmet üreten kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılır iken sermaye taahhüt tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedileceği; ayrıca yerine getirilen sermaye taahhüt tutarlarının bir taraftan bu hesaba borç, taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Şirket 28.08.2014 tarihinde 100.000 TL sermaye ile tescil edilerek kurulmuştur. Kuruluş aşamasında yasal olarak ödenmesi gereken %25'lik payı (25.000 TL) ödenmiştir. Şirket daha sonra 03.09.2014 tarihindeki dilekçe ile belediyeye bedelsiz olarak hibe edilmiştir. Hibe edildiği tarihte şirketin ödenmesi gereken sermaye tutarı 75.000 TL'dir. Belediye ise muhasebe kayıtlarına alırken daha önce ödenmiş olan 25.000 TL'yi de ödenmemiş şekilde muhasebe kayıtlarına alarak 247-Sermaye Taahhütleri Hesabına (-) fazladan 25.000 TL kayıt yapmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar neticesinde belediyenin söz konusu devir aşamasında 247-Sermaye Taahhütleri Hesabına (-) 75.000 TL olarak kayıtlara alması gerekirken 100.000 TL şeklinde kayıtlara alarak ilgili hesabın hatalı olarak 25.000 TL fazla gözükmesine neden olmuştur.

***Kamu idaresi cevabında;*** "14.05.2019 Tarih ve 3360/1 yevmiye no'lu muhasebe işlem fişinde görüldüğü üzere düzeltme işlemi yapılmıştır. Bundan sonraki süreçte konuya gerekli hassasiyet gösterilecektir. " denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup söz konusu düzenleyici işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılında gerçekleştiği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 247-Sermaye Taahhütleri Hesabında 25.000 TL hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 3: Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması**

Belediye tarafından çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazlar ile tahsisli olarak kullanılan taşınmazların Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen esaslara uygun olarak muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idarelerine ait mali tabloların doğru ve güvenilir bir şekilde üretilebilmesi amacıyla; mülkiyeti Hazineye veya diğer kamu idarelerine ait olup bir başka kamu idaresine tahsis edilen taşınmazların tahsis edildikleri kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilmesini amacıyla Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 130, 131 ve 132'nci maddelerinde düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, "250-Arazi ve Arsalar Hesabı", "251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı" ve "252-Binalar Hesabı" nın detayında tahsis edilen taşınmazların izlenebilmesi amacıyla "02- Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar" ve kamu idarelerine tahsisli olan taşınmazların izlenebilmesi amacıyla da "03-Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" olmak üzere, 41 Sıra No'lu Muhasebat Genel Müdürlüğü (Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları) Genel Tebliği'nde yardımcı hesaplar belirlenmiştir

47 Sıra No'lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Amortisman ve Tükenme Payları) "Tahsisli Taşınmazların Amortisman İşlemler" başlıklı 7'nci maddesinde diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların amortisman işlemlerinin, taşınmazı kullanan kamu idaresi muhasebe birimi tarafından muhasebeleştirileceği düzenleme altına

alınmıştır. Bu kapsamda, muhasebe yönetmelikleri gereği, kurum tarafından başka kamu idarelerinden tahsisli olarak kullanılan taşınmazların malik idare tarafından belirlenmiş maliyet bedeli, böyle bir değerleme yoksa kurum tarafından belirlenecek rayiç bedeli üzerinden 03-Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar alt kodunda izlenmesi, ayrıca, 47 ve 41 No'lu Muhasebat Genel Tebliğleri gereğince bu taşınmazlar için Tebliğ'de öngörülen oranlar üzerinden amortisman ayrılması gerekmektedir.

Gürsu belediyesi tarafından çeşitli kamu kurumlarına tahsis edilen ya da mülkiyeti başka kamu kurumlarına ait olan çeşitli taşınmazları tahsisli olarak kullanmasına rağmen, kurum mali tablolarında duran varlık hesapları ile net değer hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır.

**a) Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi**

Belediyenin çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis ettiği bina, arsa ve arazilerin Net Değer Hesabı ve ilgili Duran Varlıklar Hesaplarına kaydetmesi gerekirken muhasebe kayıtlarına almadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabına yapılacak kayıtlara ilişkin 188-193 No'lu maddelerin de, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan ve bunlardan tahsise konu edilenlerin ilgili varlığa ait hesap kodunun kullanılacağı düzenlenmektedir. Bahsi geçen maddelerde, ilgili hesapların işleyişiyle ilgili olarak tahsise konu edilen taşınmazın tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden ilgili hesaba (250-Arazi ve Arsalar ya da 252-Binalar Hesabı) borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği. ayrıca, binalara ilişkin ayrılmış amortisman varsa, bu tutarın 500-Net Değer Hesabına borç 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

**Tablo 7: Belediye Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazlar**

| **Tahsis Edilen Yer** | **Tahsis Edilen Kurum/Dernek Vb.** |
|---|---|
| 112 İstasyonu | İl Sağlık Müdürlüğüne Bedelsiz Tahsisli |
| 112 İstasyonu | İl Sağlık Müdürlüğüne Bedelsiz Tahsisli |
| BUSKİ | BUSKİ Genel Müdürlüğüne 5 yıl Süre ile Bedelli Tahsis |

| | |
|---|---|
| Sağlık Tesisi İnşaatı | İl Sağlık Müdürlüğüne 25 yıllığına Bedelsiz Tahsisli |
| İlçe Sağlık Müdürlüğü Hizmet Binası | İl Sağlık Müdürlüğüne 2 yıllığına Bedelsiz Tahsisli |
| İstiklal Aile Sağlığı Merkezi | İl Sağlık Müdürlüğüne 2 Yıllığına Tahsisli |
| İstiklal Aile Sağlığı Merkezi | Bursa Büyükşehir Belediyesine İtfaiye Müfrezesi için 5 yıllığına bedelsiz Tahsis |
| Gençlik Merkezi | Bursa gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğüne 25 yıllığına Bedelsiz Tahsis |
| Okul Alanı | Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğüne 25 yıllığına bedelsiz Tahsis |

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince belediyenin tahsis ettiği taşınmazları muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden Arazi ve Arsalar Hesabına alacak ve Net Değer Hesabına borç, Binalar Hesabına alacak ve Net Değer Hesabına borç, mevcut binalar için amortisman ayrılmış ise, amortisman tutarının Net Değer Hesabına alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmesi gerekirken söz konusu kayıtlarının yapılmaması, mali tablolarda "Özkaynaklar" ile "Maddi Duran Varlıklar" hesap alanlarının, tahsis edilen taşınmazların muhasebede kayıtlı tutarları kadar hatalı gözükmesine neden olmuştur.

www.balioglu.net

**b) Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi**

Belediyeye tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür. 5018 sayılı Kanun'un 44 ve 45'inci maddelerine dayanılarak çıkarılan, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in, "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetleri, yönetimleri altında olan taşınmazlar ile kendilerine tahsisli bulunan taşınmazların kaydedilme usulleri ile kayıt sırasında kullanılacak formlar belirlenmiştir. Yönetmelik'in 7'nci maddesinin 1/d bendinde, tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydının Ek-6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda" yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılması gerektiği düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in 5'inci maddesinde yönetmelik eki Ek-1'deki kayıt planının "Tapuda

Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı, taşınmazların rayiç değerinin ise maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edileceği düzenlenmektedir.

**Tablo 8: Belediyeye Tahsis Edilen Taşınmazlar**

| **Tahsis Alınan Yer** | **Tahsis Alınan Yerin Kullanım Şekli** | **Tahsis Alınan Kurum** |
|---|---|---|
| Üç Katlı Betonerme Sağlık Ocağı ve Sağlık Tesis alanı | Belediye Hizmet Birimi | Hazine |
| İki Katlı Betonerme Sosyal Tesis Binası ve Arsası | Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerde | Hazine |
| Yüzme Havuzu ve Havuza Hizmet Veren Islak Hacimler Dışında Kalan Kısımlar | Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerde | Bursa Büyükşehir Belediyesi |
| Gürsu Sentetik Çim Futbol Sahası | Halı Saha (Kullanım Dışı) | Bursa Büyükşehir Belediyesi |

www.balioglu.net

Yukarıda tabloda gösterildiği üzere belediyeye çeşitli idarelerden tahsis edilen taşınmazlar bulunmaktadır. Yapılan denetimlerde, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından tahsis alınan taşınmazlar Kamu Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te belirtilen Ek-6 formuna uygun şekilde kaydedilmiştir. Ancak Ek-6 formuna kaydedilip, kurumun yönetiminde veya kullanımında bulunan bu taşınmazların mali tablolara tam ve doğru şekilde kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendinde, tanımı yapılan kamu kaynakları arasında kurumların kullanımında ve yönetiminde bulunan taşınır ve taşınmaz mallar da yer almaktadır. Kanun'un "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların; kaynakların etkili, ekonomik, kullanımından sorumlulukları olduğu gibi taşınmaz malların tam ve doğru şekilde kaydından ve raporlanmasından dolayı da sorumlulukları bulunmaktadır. Bu nedenle, kurumun yönetim ve kullanımında bulunan taşınmazların, harcama birimleri tarafından Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ile muhasebe yönetmeliklerine uygun olarak ilgili formlara kaydedilmesi, yapılacak muhasebe kayıtlarıyla

taşınmazların mali tablolarda tam ve doğru şekilde izlenebilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediyemize tahsisli ve tahsis edilen taşınmazların maliyet bedelleri, tahsis süreleri vb. bilgilerin güncellenerek muhasebe kayıtlarına işlenebilmesi için süreç başlatılmıştır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konusuna iştirak edilmiş olup, tahsisle ilgili taşınmazların doğru kaydedilmesi için süreçlerin başlatıldığı ifade edilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltici işlemler 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında mali tablolarda hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 4: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması**

www.balioglu.net

Belediyenin hesap ve işlemleri ile mali tabloları üzerinde yapılan incelemede 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının mevzuata uygun olarak kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğini açıklayan 204'üncü maddesinde bu hesabın, gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar ile yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının işleyişini açıklayan 205'inci maddesine göre, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, geçici kabulü idarece onaylanan yapım işlerine ilişkin tutarların 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarmaları gerekmektedir. Ancak belediyenin 2018 mali yılına ait yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; mali yılı sonu itibarıyla geçici kabulü yapılmayan iş kalemleri bulunmasına rağmen, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından

dönem sonunda 420.222,24 TL'nin ilgili varlıklara aktarıldığı görülmüştür. Bu durum kurumun 2018 mali yılı bilançosunda 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının söz konusu tutar kadar eksik, ilgili varlık hesaplarının ise fazla gözükmesine neden olmuştur.

***Kamu idaresi cevabında;*** "258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı geçici kabulün gerçekleştiği tarihten itibaren ilgili hesaplara kayıt yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu kabul edilmekte olup, bulguda belirtilen hususlara uyulacağı belirtilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltici işlemler 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 420.222,24 TL hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 5: Taşınmazların Envanterinin Çıkarılmaması ve Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması**

www.balioglu.net

Kurumun kesin mizan cetveli ile taşınmaz kayıtlarının incelenmesi neticesinde; taşınmaz envanterinin çıkarılmadığı ve taşınmazların değerleme işlemlerinin yapılmadığı, bu nedenle 250-Arazi ve Arsalar, 251-Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri, 252-Binalar, 500-Net Değer/Sermaye Hesaplarının gerçek değerleri ile mali tablo ve raporlarda yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde taşınmazların kayıt ve değerlemelerine ilişkin hükümler yer almaktadır. Bu maddelerde yer alan hükümlere göre, maddi duran varlıklar, maliyet bedelleri ile hesaplara alınırlar. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar, varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 346'ncı maddesinde, 500-Net Değer Hesabının hesaplarda kayıtlı varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, yeniden değerleme farkları, geçmiş yıllar olumlu-olumsuz faaliyet sonuçları ve dönem faaliyet sonuçları toplamı arasındaki farkın izlenmesinde kullanılacağı düzenlenmektedir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına ilişkin Yönetmelik'in 5'inci maddesinde; "*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların*

*mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır.(...) Genel Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, idaresinde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır…*" denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler" başlıklı geçici 1'inci maddesinde aynen;

"*Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:*

*a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.*

*b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.*

*(2) Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır.*" hükümleri yer almaktadır.

Maddi duran varlıkların tamamının gerçek bedeli ve değeri üzerinden muhasebeleştirilmesi esas olduğundan, envanteri tam çıkarılamayan ve değerlemesi yapılmayan maddi duran varlık kayıtları gerçeği yansıtmayacak, mali tablo ve raporlarda gerçek bilgileri ve değerleri ile yer almayacaktır. Tüm maddi duran varlıkların envanteri çıkarılıp, değerlemesi yapılmadığı takdirde 500- Net Değer Hesabı da gerçek değerini göstermemektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere envanteri yapılmayan varlıklar için karşılık ayrılıp taşınmaz hesaplarına alacak yazılması mümkün

www.balioglu.net

olmadığından, bu hesaplarda bulunan kayıtlı tutarlar gerçek değerini göstermemektedir. Söz konusu durum, mali tablolarda 25 Maddi Duran Varlık Hesaplarının gerçek değerleri ile yer almamasına yol açmaktadır.

Mali tablolarda taşınmazlara ilişkin tam ve doğru kayıtların yer alabilmesi için taşınmazlara ilişkin envanter ve değerleme işlemlerinin mevzuata uygun olarak yapılması ve bunun mali tablolara yansıtılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediye taşınmazlarının envanter güncellemesi ve değerleme işlemlerinin Kıymet Takdir Komisyonu marifetiyle yapılması için gerekli süreç başlatılmıştır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konumuza iştirak edilerek envanter güncellemesi ve değerleme işlemleri için gerekli süreçlerin başlatıldığı belirtilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltici işlemler 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında taşınmaz işlemlerinde hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 6: Ekonomik Değer Taşıyan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi**

Kurumun maddi olmayan duran varlıklarına ilişkin hesaplarının incelenmesi neticesinde, bazı bilgisayar yazılım alımlarının 260-Haklar Hesabı ile aktifleştirilmesi gerekirken doğrudan 630-Giderler Hesabı ile giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabı başlıklı 210'uncu maddesinde, *"Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir.

Yönetmeliğin "Hesabın işleyişi" başlıklı 211'inci maddesinde de, haklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğünün Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen 47 Sıra No'lu Genel Tebliği'nde 260-Haklar Hesabında izlenecek varlıklar amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar arasında sayılmış ve aynı tebliğin 1 numaralı ekinde bu hesaba %100 oranında amortisman ayrılacağı belirtilmiştir

Kurumun yazılım alımlarının incelenmesi neticesinde, belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere ilgili mali yıl içinde 123.417,00 TL tutarında çeşitli bilgisayar yazılım programları satın alındığı görülmüştür. Söz konusu programlara ilişkin harcamalar belirli alanlarda kullanma ve yararlanma hak ve yetkisi sağlayan, ekonomik değer taşıyan harcamalardır. Yapılan incelemede, söz konusu harcamaların 78.695,00-TL'lik tutarın 260-Haklar Hesabı yerine 630-Giderler Hesabına kaydedildiği görülmüştür. Yapılan hatalı kayıtlar nedeniyle dönem sonunda bilanço ve faaliyet sonuçları tablosunda bir değişiklik olmamakla birlikte yıl içerisinde yapılan alımların 260-Haklar Hesabında izlenmemesi muhasebenin temel kavramlarından tam açıklama ilkesine aykırılık teşkili etmektedir.

Mali yıl içinde alımı yapılan yazılım ve lisans sistemi gibi maddi olmayan duran varlıkların, 260-Haklar Hesabında izlenilmesi ve yıl sonunda %100 amortisman ayırmak suretiyle giderleştirilmesi sağlanmalıdır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Ekonomik Değer Taşıyan Bilgisayar Yazılımları bundan sonraki süreçte 260-Haklar Hesabında izlenmeye başlanmıştır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta, 260-Haklar Hesabına ilişkin olarak bahsi geçen yönetmelik hükümlerinin yerine getirileceği belirtilmiş olup bu hesaba ilişkin alımların doğru kaydedileceği ifade edilmiştir. Söz konusu düzeltme kayıtları takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 7: Özel Maliyetler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması**

Kurumun mali tabloları ile hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, kiralanan gayrimenkuller için yapılan değer artırıcı giderlerin 264- Özel Maliyetler Hesabı yerine 630-Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 264-Özel Maliyetler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 212'nci maddesinde;

*"Bu hesap, kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin sürekli olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılıp, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların izlenmesi için kullanılır."* hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Yönetmelik'in 264-Özel Maliyetler Hesabına ilişkin maddesinde kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin artırılması amacıyla yapılan

giderlerin bu hesapta izleneceği hüküm altına alınmıştır.

Kurumun Orman İşletme Müdürlüğünden kiralamış olduğu Ericek Göleti mevkii Adrenalin Park Tesisine ilişkin olarak ekonomik değerin artırılması ve gayrimenkulün geliştirilmesine yönelik yapılan harcamaların 264-Özel Maliyetler Hesabına kaydedilmesi gerekirken 630-Giderler Hesabına yazılması mali tablolarda hataya neden olmuştur.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediyemizin Orman İşletme Müdürlüğünden Adrenalin Park tesisi için kiralamış olduğumuz yer ile alakalı değer artırılmasına ilişkin giderler Özel Maliyetler Hesabında izlenecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda belirtilen hususların yerine getirileceğini ve ilgili hesabın mevzuatın amil hükmüne uygun olarak kullanılacağını belirtmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 264-Özel Maliyetler Hesabında hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 8: Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi**

Belediye tarafından elektrik, su ve doğalgaz aboneliklerine ilişkin olarak çeşitli kuruluşlara verilen güvence bedellerinin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı kullanılmadan giderleştirme suretiyle muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 168'inci maddesinde;

*"(1) Verilen depozito ve teminatlar hesabı, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır*."

Aynı Yönetmelik'in 169'uncu maddesinde;

"*(1) Verilen depozito ve teminatlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir. a) Borç Verilen depozito ve teminatlar bu hesaba borç ilgili hesaplara alacak*

*kaydedilir. b) Alacak Verilen depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bu hesaba alacak ilgili hesaplara borç kaydedilir*." denilmektedir.

Belediyenin uygulamasında; elektrik, su ve doğalgaz şirketlerine abonelik yaptırılması aşamasında verilen güvence bedellerinin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmesi gerekirken, bu hesabın kullanılmadığı ve güvence bedellerinin bütçe gideri olarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Belediye tarafından yapılan ödeme, alınan hizmetin karşılığı olarak katlanılan bir gider değil, hizmetin alınabilmesi için geri alınmak üzere kuruluşlara verilen bir depozito niteliğindedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar neticesinde belediyenin bir hizmetten yararlanabilmesi için vermiş olduğu tutarları, 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlemesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Elektrik, Su ve Doğalgaz aboneliklerine ilişkin 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen esaslar doğrultusunda ilgili hesap çalıştırılacaktır. Bu konu ile ilgili yapılan düzenleme muhasebe kayıt örneği ektedir." denilmektedir.

www.balioglu.net

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konusuna iştirak edilmiş olup, mevzuatta öngörülen esaslar çerçevesinde düzenlemelerin yapıldığı belirtilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltici işlemler 2019 yılı gerçekleştiği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında hataya sebep olmuştur Bulgu konusu tespite ilişkin kontrollere sonraki denetimde devam edilecektir.

**BULGU 9: Ticari Mallar Hesabının Gerçek Kayıtları Yansıtmaması**

Gürsu Belediyesinin bütçe içi işletmesinde satışa sunulmak üzere alınmış olan ticari malların mali tablolarda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun şekilde kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 153-Ticari Mallar Hesabıyla ilgili "Hesabın niteliği" başlıklı 117'nci maddesinde;

*"Bu hesap, kurumlarca herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacı ile alınan ticari mallar ve benzeri kalemlerin izlenmesi için kullanılır."*

Aynı Yönetmelik'in 153-Ticari Mallar Hesabıyla ilgili "Hesabın işleyişi" başlıklı 118'inci maddesinde, ticari mal niteliğinde bir mal alındığında alış tutarı ve ticari mallar hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu ortaya çıkan artışların bu hesaba borç kaydedileceği; kullanılmak üzere ambardan çıkışı yapılan ticari malların, sayım sonucunda eksik çıkan ticari mal tutarların, ticari mallardan satılan tutarların, kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak kaydedileceği. hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Muhasebe yetkilisi" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında;

*"Mahalli idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe yetkilisi işletmenin de muhasebe yetkilisidir. İşletmenin hesabı, muhasebe yetkilisi tarafından, mahalli idare kesin hesabına dahil edilerek ilgili mercilere verilir."*

Aynı Yönetmelik'in "Muhasebe işlemleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında;

*"İşletme faaliyetlerinin muhasebe işlemleri 10/3/2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulur."* hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, 153-Ticari Mallar Hesabına ilişkin olarak kurumlarca herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacı ile alınan ticari mallar ve benzeri kalemlerin bu hesaba kaydedilmesi gerekmektedir.

Belediyenin Adrenalin Parkta yer alan bütçe içi işletmesi için almış olduğu, herhangi bir işleme tabi tutulmadan satışa konu edilecek malların kaydına ilişkin olarak 153-Ticari Mallar Hesabı yerine, 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Bütçe içi işletmeyle ilgili ticari malların tam ve doğru şekilde muhasebeleştirilmemesi, kurum mali tablosunda 153-Ticari Mallar Hesabının olması gerekenden noksan 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabının ise olması gerekenden fazla kayıtlar göstermesine neden olmaktadır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Konu ile ilgili programsal düzenlemeler yapılmış olup, Belediyemiz iktisadi işletme ile ilgili satışa konu olan malzemelere ait faturalar için Ticari Mallar Hesabı kullanılacaktır. Bundan sonraki süreçte mevzuat doğrultusunda hareket edilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda ilgili hesabın kullanılarak izleyen yıllarda gerekli işlemlerin tesis edileceğini gerekli programsal düzenlemelerin yapıldığını belirtmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 153-Ticari Mallar Hesabında hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 10: Kurum Mali Tablolarında Kanunla Vergiden Muaf Tutulmuş Yerlerle İlgili Gelir Tahakkuklarının Yer Alması**

6360 sayılı Kanun'da köyden mahalleye dönüşen yerlere emlak vergisiyle ve belediye gelirleri kanunundaki vergilerle ilgili geçici süreyle muafiyet tanımlanmış olmasına rağmen, kurum mali tablolarında 600-Gelirler Hesabı ile 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabında bu yerlerle ilgili gelir tahakkuk kayıtlarının olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 86'ncı maddesinde;

*"Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir. Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 87'nci maddesinde ise, bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarların 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarların ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan gelirlerden alacaklar hesabına kaydedilerek izleneceği hükmüne yer verilmiştir. "Hesabın işleyişi" başlıklı 88'inci maddesinde ise, gelir tahakkuk tutarlarının 120-Gelirlerden Alacaklar hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına ise alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 365'inci maddesinde, faaliyet hesaplarının kurumun faaliyet dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden her türlü gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi ve faaliyet sonuçlarının üretilmesi için kullanılacağı belirtilmektedir. 600-Gelirler Hesabının işleyişinin anlatıldığı 369'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında ise; *"Tahakkuk bölümünden verilen tahakkuk bordrolarının toplamından gelir yazılması gereken tutarlar bu hesaba alacak, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilir."* denilmek suretiyle gelirlerin muhasebe

www.balioglu.net

kayıtlarının, tahakkuk bölümünden(gelir servisi) gelen bordrolar esas alınarak yapılacağı ifade edilmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde; muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılacağı, faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri başlıklı 6'ncı maddesinin (b) bendinde ise; Gerçekleşmemiş gelir veya giderler gerçekleşmiş gibi ya da gerçekleşenler gerçek tutarından farklı gösterilemez denilerek, faaliyet sonuçları tablosunda yer alan tutarların gerçekleşen tutarlarla aynı olması gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

6360 sayılı Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin 15'inci fıkrasında;

*"Bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisi ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım payları 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) alınmaz ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendi, 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendi ile beşinci bendi, 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının beşinci bendi hükümleri 31/12/2022 (bu tarih dâhil) tarihine kadar uygulanmaya devam edilir.*

... *"* hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde de açıklandığı üzere kanun ile muafiyet tanımlanmış, tahakkuk etmeyen gelirlerin 120-Gelirlerden Alacaklar ve 600-Gelirler Hesabına kaydedilmemesi gerekmektedir. 6360 sayılı Kanun ile köyden mahalleye dönüştürülen yerlere ilişkin 31.12.2022 tarihine kadar Emlak Vergisinden ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınan vergi, harç ve katılım paylarından muafiyet tanınmıştır. Bu nedenle bu kapsamda olan vergi gelirlerinin 120-Gelirlerden Alacaklar ve 600-Gelirler Hesabında yer almaması gerekmektedir. Yapılan incelemede köyden mahalleye dönüşen yerlere ilişkin 2018 yılında gelir hesaplarına 41.549,60 TL, 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabına ise 1.254,80 TL olmak üzere toplam 42.804,40 TL hatalı kayıt yapıldığı görülmüştür. Muafiyetin başladığı tarihten 31.12.2018 tarihine kadar ise gelir hesaplarına 284.878,97 TL, 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabına ise 15.550,38 TL olmak üzere toplam 300.429,35 TL hatalı kayıt yapılmıştır. Bu durum 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı, 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat

www.balioglu.net

Hesabı ve 600-Gelirler Hesabının hatalı görünmesine neden olmaktadır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere 31.12.2022 yılına kadar muafiyet kapsamında olan köyden mahalleye dönüşen yerlere Emlak Vergisinin ve 2464 sayılı Kanun kapsamındaki vergilerin tahakkuk ettirilmemesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Köyden mahalleye dönüşen yerlerle ilgili olarak tespit edilen tahakkuklar program değişikliği sonrası program aktarımından kaynaklı olarak bazı bildirimlere muafiyet uygulanmadığı tespit edilmiştir. 12.04.2019 tarihinde köylerde yapılan toplu güncelleme ile 7159 Kanunu'na göre 31.12.2022 tarihine kadar gerekli muafiyet sağlanmış olup, Köy kayıtlarında vergi tahakkuk işlemi hatası düzeltilmiştir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda muafiyet tanımlanmış gelirlere ilişkin gerekli tahakkuk eksiltme kaydının yapıldığını belirtmiştir. Yapılan düzeltme işlemi 2019 yılında gerçekleşecek olup, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı, 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı ve 600-Gelirler Hesabında hataya sebep olmuştur Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 11: İktisadi İşletme Gelirlerinin Gelirler Hesabı Yerine Emanetler Hesabında İzlenmesi**

Belediye tarafından bütçe içi işletme olarak işletilen Adrenalin Park İktisadi İşletmesinin gelirlerinin bütçe ve muhasebe yönetmeliğine aykırı olarak 600-Gelirler Hesabı yerine 333-Emanetler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Muhasebe işlemleri" başlıklı 9'uncu maddesinde işletme faaliyetlerinin muhasebe işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulacağı düzenlenmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 600-Gelirler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 368'inci maddesinde;

*"Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılır."* hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmelik'in 333-Emanetler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 260'ıncı maddesinde;

*"Bu hesap, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır."* hükmü yer almaktadır.

Yönetmelik'in devamında 333-Emanetler Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 262'nci maddesinde bu hesaba kayıt edilebilecek hususlar belirtilmiş olup iktisadi işletme gelirlerinin bu hesaba kaydedilmesi ile ilgili herhangi bir hükme yer verilmemiştir. 333-Emanetler Hesabı niteliği itibariyle kısa vadeli yabancı kaynak grubunda yer alan bir hesap kodu olmakla beraber, kamu idareleri tarafından tahsilat sırasında mahiyeti ve ilgili olduğu hesap kodları tam tespit edilemeyen gelirlerin kaydı için geçici olarak kullanılabilmektedir. Bütçe içi işletmenin gelirleri bu maksatla 333-Emanetler Hesabına alınmış olsa bile gelir işleminin ilgili olduğu doğru hesap kodunun belirlenmesi, dönem sonunda her halükarda 600-Gelirler Hesabına kaydının sağlanması gerekmektedir

www.balioglu.net

Yukarıda da ifade edilen mevzuat hükümleri gereğince bütçe içi işletme olarak kurulan iktisadi işletmeye ait 131.155,33 TL gelirin 600-Gelirler Hesabına yerine 333-Emanetler Hesabına kaydedilmesi mali tablolarda 600-Gelirler Hesabının 131.155,33 TL noksan, 333-Emanetler Hesabının ise bu tutar kadar fazla görünmesine neden olmuştur.

***Kamu idaresi cevabında;*** "14.01.2019 tarih ve 304/1 yevmiye nolu muhasebe işlem fişinde görüldüğü üzere düzeltme işlemi yapılmıştır. Bundan sonraki süreçte konuya gerekli hassasiyet gösterilecektir" denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda gerekli düzeltme işleminin yapıldığını belirtmiştir. Yapılan düzeltme işlemi 2019 yılında gerçekleşecek olup, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 600-Gelirler ve 333-Emanetler Hesabında 131.155,33 TL hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 12: Kişilerden Alacaklar Hesabının Gerçek Kayıtları Yansıtmaması**

Kurum tarafından Kamu Zararının Tahsiline İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre takibi yapılan alacakların 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmediği, ayrıca bu hesapta takip edilen alacaklara tahakkuk ettirilmesi gereken faizlerin muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği (MİBMY)'nin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 110'uncu maddesinde; "Bu hesap, faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan alacakların izlenmesi için kullanılır." hükmü yer almaktadır.

MİBMY'nin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 111'inci maddesinde;

*" Kişilerden alacaklar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.*

*a) Kişilerden alacakların doğuşu: Kişilerden alacaklar hesabına alınarak takibi gereken alacaklar; ...*

*2)Denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller sonucunda düzenleyecekleri raporlarla, ortaya çıkar."* hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

MİBMY'nin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin bahsi geçen 111'inci maddesinde; kişilerden alacaklar hesabına alınan tutarların her birisi için ayrı bir alacak izleme dosyası açılarak sıra numarası verileceği, bu alacaklar için tahakkuk ettirilerek kaydedilen faizlere de alacağın aslına ait sıra numarası verileceği, faizlerin tahsilinin de aynı dosyadan izleneceği düzenlenmekte, 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlar için tahakkuk ettirilecek faizlerin de bu hesapta izleneceği belirtilmektedir.

Kurumun 2016 yılında Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından yapılan denetimi sonucunda sunulan layihaya istinaden kurum üst yönetimi tarafından mevzuata aykırı şekilde ödenen yemek yardımları nedeniyle ilgili personellere Kamu Zararının Tahsiline İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre kişi alacağı çıkarılmıştır. Yönetmelik hükümlerine uygun olarak her bir alacak için izleme dosyası açılmıştır. İzleme dosyalarında takip edilen kişi alacaklarıyla mali tablodaki kayıtlar karşılaştırıldığında, bu kayıtların birbiriyle uyuşmadığı, bazı kişi alacaklarının 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir. Ayrıca, yapılan incelemede Kurumda kişilerden olan alacaklar için herhangi bir faiz takibinin yapılmadığı dolayısıyla da 140-Kişilerden Alacaklar Hesabındaki tutarlar için hesaplanması gereken faizlerin de bu hesapta izlenmediği görülmüştür.

Kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların belli bir tarihte kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak

yansıtabilmesi için kişilerden olan alacaklarla ilgili izleme dosyalarındaki kayıtlarla mali tablo kayıtlarının birbiriyle uyumlu olması ve bu alacaklara ilişkin tahakkuk ettirilmesi gereken faiz tutarlarının 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Yapılan inceleme sonucunda Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda oluşturulan izleme dosyalarındaki alacaklar ile mali tablolardaki 140-Kişilerden Alacaklar Hesabının uyuştuğu tespit edilmiştir. Alacak dosyası olup Mali tablolara yansımayan herhangi bir kişi alacağı bulunmamaktadır. Kişilerden alacaklar faizi hesaplanıp güncellenerek 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta, her ne kadar 140-Kişilerden Alacaklar Hesabının fiili durumuyla kaydi durumunun tutarlı olduğu söylenmişse de, yerinde yapılan denetimde kişilerin hesabına borç yazılması gereken yemek tutarlarının bu hesaba alınmadığı tespit edilmiştir. Bulgu konusu ile ilgili gerekli düzeltmelerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

# 8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

**BULGU 1: İlk Madde ve Malzeme Hesabına Girişi Yapılan Taşınır Varlıklardan Tüketilmeyen Kısımların Çıkış Yapılarak Giderleştirilmesi**

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabının incelenmesi sonucu, satın alınan malların tüketilip tüketilmediğine bakılmaksızın alındıktan sonra çıkış işlemlerinin yapılması nedeniyle, mali yıl içinde ve kapanış kayıtlarında 150-İlk Madde ve Malzeme hesabında bakiyenin bulunmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Varlıklara ilişkin ilkeler" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde, kamu idarelerinin tüketimde kullanmak amacıyla edinilen ilk madde, malzeme, yarı mamul veya mamul mal, ticari mal, yan ürün, artık ve hurda gibi stoklarını maliyet bedelleriyle dönen varlıklar içindeki ilgili hesaplara kaydetmesi gerektiği, bunlardan tüketilen veya kullanılanların stok hesaplarından düşülerek karşılıkları duruma göre ilgili varlık veya gider hesaplarına kaydedileceği düzenlenmektedir.

Benzer şekilde, Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 115'inci maddesinde kurumlarca

satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 15 Stoklar Hesap Grubuna ilişkin "Hesap grubuna ait işlemler" başlıklı 114'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında;

*"Stokların çıkışı ve muhtelif harcama birimlerinin ambarları arasındaki devir işlemleri, ilgili harcama birimince düzenlenen taşınır işlem fişleri ile muhasebe birimine bildirilir ve hesaplara kaydedilir. Ancak, "150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinden kullanılmış olanların, muhasebeleştirme işlemleri kullanıma ilişkin taşınır işlem fişleri yerine üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede taşınır işlem fişlerindeki çıkışları gösteren onaylı bir liste ile en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebeleştirilmesi zorunludur."* hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verilmesi, satılması ya da başka sebeplerle kullanılamaz hale gelmesi durumunda çıkış kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Aynı Yönetmelik'in, 30'uncu maddesinde muhasebe kayıtlarında 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişleri muhasebe birimine gönderilmeyeceği, bunların yerine. genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderileceği düzenlenmektedir.

Belediyenin taşınır varlıklara ilişkin kayıtların incelenmesi neticesinde yılı içerisinde tüketilecek nitelikte olan ilk madde ve malzemelerin satın alınmasına ilişkin muhasebe kayıtlarında 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydının yapıldığı görülmüştür. Fakat kaydı yapılan bu taşınır varlıkların tüketilip tüketilmemesine bakılmaksızın alındıktan sonra hemen çıkış kaydının yapıldığı tespit edilmiştir.

Belediyede taşınır varlıkların muhafazasına ilişkin ambar bulunmadığı gerekçe gösterilerek satın alınan malların satın alma işleminden kullanıcı birime devri yapılırken söz konusu mallara ilişkin birimler arası kurumsal kodlar üzerinden devir işlemi yapılmak yerine,

çıkış kaydı yapıldığı görülmüştür. Bu durumda 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına yıl içinde yapılan çıkış işlemleri gerçeği yansıtmamakta ve birimlerde kullanılan ve kullanılacak malların alındıktan sonra hemen çıkışı yapılarak hatalı bir uygulamaya neden olunmaktadır. Satın alınan varlıkların alındıktan sonra tüketilip tüketilmediğine bakılmaksızın çıkış işlemlerinin yapılması nedeniyle, hem mali yıl içinde hem de mali yılsonunda 150-İlk Madde ve Malzeme Hesapları bakiye vermemektedir. Bu durum mali tablolarda 630 Giderler Hesabının olması gereken tutardan fazla, 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının ise noksan görünmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kanun'un temelini oluşturan saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri gereğince, kurum tarafından satın alınan tüketim malzemelerinin fiilen tüketilmeden ya da kullanılmadan taşınır kayıtlarından ve mali tablolardan çıkışının yapılmaması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "İlk madde ve malzeme kapsamında alınan malzemelerin tüketildikçe çıkış kayıtlarını yapılması konusunda harcama birimleri uyarılmış olup konun takibinde hassasiyet gösterilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgu doğrultusunda ilgili harcama birimlerinin uyarıldığını ve konunun mevzuata uygun bir şekilde takip edileceğini belirtmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 2: Personele Verilen Avansların Personel Avansları Hesabında İzlenmemesi**

Kurumun personel avans işlemleri üzerinde yapılan incelemede yıl içerisinde personele yapılan geçici görev yolluğu avans ödemelerinin 161-Personel Avansları Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Personel Avansları Hesabı" başlıklı 127'nci maddesinde *"Bu hesap, mevzuatı uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlemesi için kullanılır."* denilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 128'inci maddesinde hesaba ilişkin işlemler detaylı şekilde açıklanıp hangi durumlarda bu hesabın kullanılacağı sıralanmıştır. Yine aynı maddede geçici görev yolluklarının da bu hesapta izleneceği, artan parayı iade etmeyen veya mahsup

evraklarını zamanında vermeyen personele 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 59'uncu maddesine göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Verilen geçici görev yolluğu avanslarının bu hesaba kaydedilmemesi, avans tutarından iade gerektiği durumlarda iade edilen tutarın muhasebe kayıtlarına tam ve doğru şekilde izlenmesini imkânsız hale getirdiğinden, avans işlemlerinin mali tablolarda eksik ya da hatalı şekilde görülmesine neden olmaktadır. Yapılan açıklamalar ve mevzuat gereği bahsi geçen yolluk avanslarının 161-Personel Avansları Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde personelin yolluk almasını gerektirecek geçici ve sürekli görevlendirmelerde avans çekildiğinde bu durum 161-Personel Avansları Hesabında izlenecektir. Bunu gösterir örnek ektedir. Belediyemizde genel uygulama personellerin avans alması şeklinde olmayıp görevlendirme sonrası harcırah verilmesidir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta ilgili tutarların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili maddelerine göre 161-Personel Avansları Hesabında işlem yapılacağını belirtmiştir. Personel Avanslarının 161 No'lu hesapta izlenip izlenmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 3: Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması**

Gürsu Belediyesinin Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına (BEBKA) 2018 yılında aktarması gereken payı ile Bursa Büyükşehir Belediyesine aktarması gereken çevre temizlik vergisi payının muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

5449 sayılı Kanun'un "Gelirler ve yönetilecek fonlar" başlıklı 19'uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan hüküm gereğince, bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında hesaplanıp cari yıl bütçesinden aktarılacak pay, kalkınma ajansının gelirleri arasında düzenlenmiştir. Ayrıca Bakanlar Kurulunun belediyeler için belirlenen oranı yarısına kadar indirmeye yetkili olduğu ilgili madde kapsamında hüküm altına alınmıştır. Bu yetki doğrultusunda Bakanlar Kurulu 2011/2168 sayılı Kararının 1'inci maddesinde "Belediyelerin, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 19'uncu maddesi uyarınca bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı binde beş olarak belirlenmiştir." düzenlemesi yapılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin 9'uncu fıkrasında; büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan

belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen (iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait) çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile büyükşehir belediyesine bildirerek aynı süre içinde büyükşehir belediyesine aktaracağı hüküm altına alınmıştır. Bahsi geçen maddenin 10'uncu fıkrasında ise tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarların 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 276'ncı maddesinde; 363-Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 277'nci maddesinde ise; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Mahalli İdareler 2018 Yılı Detaylı Hesap Planında 363.99.10 kodu ile kalkınma ajansları payları, 363.05.01 kodu ile de büyükşehir belediyeleri payları yer almaktadır.

BEBKA tarafından 08.03.2018 tarihinde Gürsu Belediyesine yazılan yazıda 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesinin (d) bendi uyarınca 2018 yılında ödenmesi gereken payın 183.130,21 TL olarak hesaplandığı bildirilmiştir. Bu durumda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer alan hükümleri uyarınca BEBKA payı olan 183.120,21 TL'nin ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinin 9'uncu fıkrası uyarınca tahsil edilen İşyeri Çevre Temizlik Vergisinin yüzde yirmisi olan 15.236,50 TL'nin 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir. İlgili payların 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmemesi nedeniyle 2018 yılı bilançosunda toplam 198.366,71 TL tutarında hataya sebep olunmuştur.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "26.03.2019 tarih 2146/1 No'lu yevmiye ile düzeltme işlemi gerçekleştiği ödeme emri belgesinde görülmektedir. Bundan sonraki süreçte mevzuatın öngördüğü doğrultuda işlem yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bahsedilen çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşecek olup, bahsedilen eksi k ve hatalı uygulamalar, 2018 yılında 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında 198.366,71 TL hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 4: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması ve Yıllık İzin Ücretleri İçin Karşılık Ayrılmaması**

Kurumun personel ödemeleri üzerinde yapılan incelemede, 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı, işçilerin kullanmadıkları yıllık ücretli izinlerine ilişkin karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

4857 sayılı İş Kanunu'nun; "*Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri"* başlıklı 53'üncü maddesinin birinci fıkrasında aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir,

"*İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir…"*

4857 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmelik'inde de Kanun'a uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. 4857 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmüne göre yıllık iznin kullandırılması gerekmektedir.

Kurum tarafından 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıllık izinlerinin düzenli bir şekilde kullandırılmadığı, işçilerin geçmiş yıllardan devreden izinlerinin olduğu, bazı işçilerin 100, 150 ve 260 güne varan kullanılmayan ücretli yıllık izinlerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat ederek, emekli olduğu tarihteki yüksek ücretten izin parası almalarına neden olmaktadır. Bu şekilde kullanılmayan veya kullandırılmayan izinlerin birikerek sonraki yıllarda büyük tutarlarda yıllık izin ücreti ödenmesi, kurumun bütçe gelir ve gider dengelerini olumsuz etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

Öte yandan mali tabloda ilgili hesap kodları üzerinde yapılan incelemede, işçilerin kullanılmayan ve ödenmesi gereken yıllık ücretli izinler için herhangi bir karşılık ayrılmadığı, bu nedenle kurumun 2018 dönem sonu bilançosunda 479-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabında herhangi bir kaydın yer almadığı görülmektedir.

Kurum tarafından; işçilerin anayasal dinlenme ve yıllık ücretli izin haklarının düzenli bir şekilde kullanmaları sağlanmalı ve böylece kurumun kullanılmayan yıllık ücretli izinler nedeniyle ilerde büyük bir borç yükü altına girmesi engellenmelidir. Ayrıca, kullanılmayan yıllık izin ücretlerinin öngörülen emeklilik tarihlerine göre 479-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabında ya da 379-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Daimi İşçi personelin yıllık izinlerinin kullandırılması hususunda ilgili müdürlüklere 15.05.2019 tarih ve 9975 sayılı ekli yazı ile gerekli talimat verilmiştir. Kamu hizmetinin aksatılmamasına da özen gösterilerek, iş planı çerçevesinde işçi personelin geçmişten birikerek gelen yıllık izinlerinin kullandırılmasına başlanmış olup bundan sonra yıllık izinlerin cari yıl içerisinde kullandırılmasına da özen gösterilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta, daimi işçilerin yıllık izinlerinin kullandırılmasına ilişkin müdürlüklere yazı yazıldığı belirtilmiş olup ilgili hususa dikkat edileceği ifade edilmiştir. Söz konusu durum takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 5: Ödeme Emirleriyle Muhasebe İşlem Fişlerinde Gerçekleştirme Görevlisi ve Harcama Yetkilisinin Aynı Kişi Olması**

Kurumun hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemede kimi ödeme emri belgeleri ile muhasebe işlem fişleri üzerinde gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisinin aynı kişi

olduğu tespit edilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Harcama yetkisi ve yetkilisi" başlıklı 31'inci maddesinde, bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu düzenlenmekte, aynı kanunun "Giderin gerçekleştirilmesi" başlıklı 33'üncü maddesinde, ise gerçekleştirme görevlilerinin, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütecekleri belirtilmektedir. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 12'nci maddesine göre ödeme belgesini düzenleyecek gerçekleştirme görevlisinin harcama yetkililerinin yardımcıları veya hiyerarşik olarak harcama yetkilisine en yakın üst kademe yöneticileri arasından biri olması ve bu görevlilerin de harcama yetkilisi tarafından görevlendirilmesi gerekmektedir.

Kurumun ilgili mali yıla ait harcamalarına ilişkin ödeme emri belgeleriyle gelir işlemlerine ait muhasebe işlem fişleri üzerinde yapılan incelemede, ilgili müdürlüklerde yeterli sayıda personeli bulunmasına rağmen, aynı personelin bir belge üzerinde hem harcama yetkilisi hem de gerçekleştirme görevlisi olarak imzasının bulunduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

Yukarda bahsi geçen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde gider veya gelir işlemlerinin 5018 sayılı Kanun'un öngördüğü esas ve usullere göre yürütülebilmesi, ilgili mevzuat hükümlerine uyulması ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde kullanımının sağlanabilmesi için harcama yetkililiği ile gerçekleştirme görevliliği görevlerinin ayrı kişilerde olması, gerektiği anlaşılmaktadır

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Görevler ayrılığı ilkesi" başlıklı 15'inci maddesinde gerçekleştirme görevliliği ile harcama yetkiliğinin aynı kişide birleşemeyeceğine ilişkin bir yasak yer almasa da gelir ve gider gerçekleşme süreçlerinin 5018 sayılı Kanun'a uygun şekilde yürütülebilmesi, etkin ön mali kontrol süreçlerinin hayata geçirilebilmesi bakımından bir ödeme emrinde ya da muhasebe işlem fişinde aynı personelin hem gerçekleştirme görevlisi hem de harcama yetkilisi olarak imzasının bulunmaması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bazı Müdürlüklerde gerçekleştirme görevlisi olarak görevlendirilebilecek nitelikte personel bulunmaması nedeniyle yaşanmış olan bu durumun düzeltilmesine yönelik olarak harcama birimleri yazılı olarak uyarılmış olup konunun bundan

sonraki süreçte takibi titizlikle yapılacaktır.” denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta, söz konusu durumun bazı birimlerdeki personel yetersizliğinden kaynaklandığı belirtilip, tüm birimlere yazı gönderildiği ve durumun takip edileceği ifade edilmiştir. İlgili bulgu konusu takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 6: Belediyenin Hüküm ve Tasarrufunda Olan Yerlerin Otomatik Para Ödeme Makinesi (ATM) Konulmak Üzere Kiraya Verilmesinde 2886 Sayılı Kanun Hükümlerinin Uygulanmaması**

Kurumun hüküm ve tasarrufu altında olan yerlerde bulunan ATM’lerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uyulmaksızın işgaliye sözleşmesi ile kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun kapsamında olduğu belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Mezkûr Kanun’un “İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36’ncı maddesinde;

“*Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.*

*Ancak, 44 üncü maddede gösterilen işler belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45 inci maddede gösterilen işler açık teklif usulüyle, 51 inci maddede sayılan işler pazarlık, 52 nci maddede gösterilen işler de yarışma usulüyle yaptırılabilir*.” hükmü yer almaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 52’nci maddesine göre, belediye sınırları içinde bulunan ve maddede sayılan yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesi işgal harcına tabidir. Kanun’da işgal harcı alınması için işgalin geçici olması gerektiği vurgulanmıştır. İşgaliye konusu sınırları çok belirli, ancak belli şartlarda başvurulan ve geçici işgallerde uygulanan bir usuldür. İşgaliyede esas olan işgaliye durumunun geçici olması, kiralama gibi uzun vadeli bir ilişki içerisine girilememesidir. Bu nedenle geçici bir süre için işgal konusu olmayan, belediye tasarrufundaki yol, park, yeşil alan, otopark gibi alanların uzun süre kullandırılması işgal harcının konusuna girmemektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde belediyelerin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin kiralanmasında kapalı teklif usulünün esas olduğu belirtilmektedir. Belediyenin ihale uygulamalarında, bu nitelikteki yerlerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre kiraya verilmesi yerine, işgaliye niteliğindeki bir sözleşme ile kiraya verildiği görülmüştür. Yukarıda da ifade edildiği üzere bir park alanındaki yerin uzun süreliğine ATM yeri olarak kiralaması 2886 sayılı Kanun kapsamında olup, bu tür yerlerin kullanım bedelinin işgaliye ile ödenmesi hukuka aykırılık teşkil etmektedir.

Mevzuat hükümleri gereğince bankalara işgaliye sözleşmesi ile kiralanan bahsi geçen yerlerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca kapalı teklif usulü ile kiraya verilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bundan sonraki süreçte ATM ile ilgili yerlerin kiraya verilmesi konusunda 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na uygun işlem yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bahsedilen çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşecek olup, bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 7: Doğrudan Temin ve Pazarlık Yöntemi ile Yapılan Alımlarda 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Belirtilen Üst Limitin İzinsiz Aşılması**

Belediyenin mal, hizmet ve yapım harcamalarının incelenmesi neticesinde, doğrudan temin ve/veya pazarlık yöntemi ile yapılan mal ve hizmet alımları toplamının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (ı) bendindeki % 10 sınırını Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (ı) bendinde, bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar" başlıklı 21'inci maddesinde; 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alıp, mal alımı,

hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşıp aşmadıklarını takip ederken, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarlarını ayrı ayrı değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Aşağıda doğrudan temin sınırının aşımına ilişkin ayrıntılı tabloya yer verilmiştir:

**Tablo 9: 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Alımlar**

| Harcama Türleri | 2018 Yılı Bütçe Ödeneği (TL) | %10 Limit Dahilinde Harcanabilecek Tutar (TL) | 2018 Yılı Harcama Tutarı (TL) | Aradaki Fark (Aşılan Tutar (TL) |
|---|---|---|---|---|
| Mal Alımı | 10.501.305,00 | 1.050.130,50 | 3.862.862,62 | 2.812.732,62 |
| Hizmet Alımı | 11.340.789,00 | 1.134.078,90 | 1.571.356,59 | 437.277,69 |

www.balioglu.net

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, kurumun mal alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (ı) bendindeki belirtilen % 10'luk yasal sınırın mevzuata aykırı şekilde mal alımlarında 2.812.732,62 TL, hizmet alımlarında 437.277,69 TL aştığı tespit edilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediye hizmetlerinin sunulmasında kullanılan mal ve hizmetlerin çeşitlilik göstermesi ve Belediyemizin ölçeği de göz önünde bulundurulduğunda ihaleye konu olabilecek miktarda ihtiyaçların sık sık olmamasından kaynaklanan bir durumdur. Bundan böyle ihtiyaçlar birleştirilerek 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında temin edilmeye çalışılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta mal ve hizmetlerin çeşitliliği, Belediyenin ölçeği ve ihaleye konu olabilecek ihtiyaçların sık sık olmamasından kaynaklanan bir durumun bulgu konusu tespite neden olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Belediye göndermiş olduğu savunmada bulguda belirtilen üst limitin izinsiz aşılması hususuna ilişkin herhangi bir açıklama yapmayarak sadece limit aşımına nelerin neden olduğunu ifade etmiştir. Bununla beraber Kurum bulgu konusu hususu kabul etmekte olup, bundan sonraki ihtiyaçlarını mevzuatın uygun gördüğü ölçüde karşılayacağını belirtmiştir. Bulgu konusu tespite ilişkin

düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 8: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı İşinde Çalışmakta İken Belediye Şirketine Geçirilen Bazı İşçilerin Sonradan Emekliliğe Hak Kazanmalarına Rağmen İstihdamına Devam Edilmesi**

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım işi kapsamında çalışmakta iken belediye şirketine geçirilen işçilerden bazılarının sonradan emekliliği hak etmelerine rağmen çalıştırılmaya devam edildiği tespit edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 24'üncü maddesinde,4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmamış olanların belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılmak üzere yazılı olarak başvurabilecekleri hükmüne yer verilmiştir. Aynı maddenin devamında belediye şirketlerinde işçi statüsünde çalıştırılanların istihdam sürelerinin hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemeyeceği hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım işi kapsamında belediye şirketine geçirilen işçiler emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı hak kazandığı tarihe kadar istihdam edilebilmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumundan tarafımıza sunulan yazıdan, bazı işçilerin emeklilik aylığını almaya hak kazandığı halde belediye şirketinde çalıştırılmaya devam edildiği ve İnsan Kaynakları Müdürlüğü tarafından işçilerin emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı alıp almadıklarına ilişkin gerekli takibatın yapılmadığı tespit edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Geçici 24'üncü maddesi gereğince, işçi statüsünde çalıştırılmak üzere belediye şirketine geçirilen personel ancak emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığına hak kazandığı tarihe kadar istihdam edilebileceğinden, Sosyal Güvenlik Kurumundan gerekli sorgulamaların yapılması, emeklilik aylığına hak kazanan işçilerin belediye şirketinden ilişiklerinin kesilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** özetle İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü tarafından gerekli takibatın yapılması amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumundan yazı ile bilgi istendiği fakat emeklilik hakediş tarihlerini belirten herhangi bir cevabın alınamadığını belirtmiştir.

Ayrıca şirket bünyesinde çalışanlar ile imzalanan Bireysel İş Sözleşmesinde 696 sayılı KHK'nın Geçici 24'üncü maddesine yer verildiği ifade edilmiştir. Buna ek olarak denetimler sırasında kendilerine emeklilik hakediş tarihlerine ilişkin listenin denetim ekibi tarafından verilmesiyle birlikte emekliliğe hak kazanan bir çalışanın emekliliğe sevk edildiğini, bundan sonraki süreçte de emeklilik işlemlerinin derhal gerçekleştirileceğini belirtmiştir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, ilgili konuya ilişkin takibin yapılması için Sosyal Güvenlik Kurumundan bilgi istendiği fakat herhangi bir geri dönüşün sağlanmadığı emekliliğe hak kazanan kişinin emekliliğe sevkedildiği izleyen süreçte de bu hususa dikkat edileceği beyan edilmiştir. Bulgu konusu tespite riayet edilip edilmediği takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 9: İşyeri Çevre Temizlik Vergisinde Bina Türlerinin Dikkate Alınmaması Sonucu Bina Grupların Hatalı Belirlenmesi**

www.balioglu.net

İdarenin, İşyeri Çevre Temizlik Vergisinin alınmasına ilişkin olarak işyeri bina türlerini mevzuata aykırı olarak belirlediği ve bu sebeple mükelleflerden eksik veya fazla vergi alındığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların, çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmekte ve iş yeri ile diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin belediyelerce, binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır. Aynı madde de, işyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin hangi tarife üzerinden alınacağı da tablo halinde gösterilmiştir. Söz konusu tablodaki tutarlar, her yıl yeniden değerleme oranı ile artırılmaktadır. Bina gruplarının tespitinin yapıldığı 2005/9817 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesinde ise; "*2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44 üncü maddesinde yer alan Çevre Temizlik Vergisi Tarifesindeki bina grupları ekli listede belirtilen şekilde tespit edilmiştir."* denilmekte ve bahsi geçen ekli liste aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

**Tablo 10: Bakanlar Kurulu Kararı Ekli Liste**

| | 1-Öğrenci sayısı: | 2- Yatak kapasitesi: | 3-Kullanım alanı ($m^2$): | b)Daimi surette faaliyet | 4-Koltuk sayısı: (Sinema, tiyatro, | 5-Personel sayısı: (1, 2, 3 ve 4 |
|---|---|---|---|---|---|---|

| **Bina Grupları** | (Okul, yurt, kreş, dershane, kurs, eğitim merkez, anaokulu, yuva vb. eğitim ve öğretim faaliyeti yapılan binalar.) | (Konaklama tesisleri ile hastahaneler ve diğer yataklı sağlık tesislerine ait binalar.) | a) Her türlü yeme, içme ve eğlence yerleri. | gösteren lunapark, panayır, fuar, stadyum, hipodrum, spor salonu gibi yerler ile eşya depolamaya mahsus olan yerler. | opera, bale vb. biletle girilen koltuklu eğlence yerleri. | üncü sıradakiler hariç, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetler için kullanılan binalar ile bunlar dışında kalan faaliyetlere mahsus binalar.) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| I.GRUP | 750'den fazla | 500'den fazla | 1000'den fazla | 5000'den fazla | 2000'den fazla | 300'den fazla |
| II.GRUP | 750-500 | 500-300 | 1000-500 | 5000-4000 | 2000-1500 | 300-200 |
| III.GRUP | 499-250 | 299-150 | 499-250 | 3999-3000 | 1499-1000 | 199-100 |
| IV.GRUP | 249-100 | 149-50 | 249-100 | 2999-2000 | 999-500 | 99-50 |
| V.GRUP | 99-50 | 49-20 | 99-50 | 1999-1000 | 499-250 | 49-10 |
| VI.GRUP | 49-20 | 20'den az | 50'den az | 999-500 | 249-100 | 9-4 |
| VII.GRUP | 20'den az | - | - | 500'den az | 100'den az | 3 ve daha az, konutlar |

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere Bakanlar Kurulu Kararı'ndaki ekli listeye göre bina grupları tespit edilecek ve tespit edilen bu bina gruplarının güncel tarife tablosundaki derecelere intibak ettirilmesi üzerine verginin tahakkuk tutarı belirlenecektir.

Bakanlar Kurulu Kararına göre okul, yurt, anaokulu gibi eğitim öğretim faaliyeti yapılan binalarda bina grubunun tespiti öğrenci sayısı üzerinden; Konaklama tesisleri ile hastaneler gibi binalarda bina grubunun tespiti yatak kapasitesi üzerinden; Her türlü yeme, içme ve eğlence yerleri ile daimi surette faaliyet gösteren lunapark, panayır, fuar, stadyum, hipodrum, spor salonu gibi yerler ile eşya depolamaya mahsus olan yerlerde bina gruplarının tespiti kullanım alanı ($m^2$) üzerinden; Sinema, tiyatro, opera gibi biletle girilen eğlence yerlerinde bina grubunun tespiti koltuk sayısı üzerinden yapılmalıdır. Bu sayılan binaların dışındakilere ilişkin grup tespitinin ise personel sayısı üzerinden yapılması gerekmektedir. Çevre Temizlik Vergisine ilişkin olarak yapılan incelemede belediyenin yukarıdaki mevzuat hükümlerini dikkate almaksızın bina gruplarını tespit ettiği ve bunun üzerinden bina gruplarının derecelere intibakının yapıldığı görülmüştür. Kullanım amacına ve yukarıdaki sınıflandırma hükümlerine bakılmaksızın tüm binalardan kullanım alanına göre Çevre Temizlik Vergisi alınması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Çevre Temizlik Vergisi bina gruplarının mevzuatın belirlenen esaslara uygun olarak belirlenmesi ve bu doğrultuda tahakkuk işlemlerinin mükelleflerden eksik veya fazla vergi alınmasına sebep olmayacak şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "İlgili Kanun, Tablo 7' de (Bakanlar Kurulu Kararı Ekli Liste) yer alan bina grup ve derce kriterleri ile ilgili bulguda yer alan uyarı dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemi takip eden mali yılda uygulanacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, Bakanlar Kurulu Kararında yer alan bina grup ve derece kriterleri ile bulgudaki uyarıları dikkate alarak gerekli düzeltme işlemlerinin takip eden yıldan itibaren yapılacağını belirtmiştir. Mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde İşyeri Çevre Temizlik Vergisinin tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılması için bulgudaki hususlara dikkat edilerek mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleşmesi gerekmektedir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 10: Ulusal Bayram Günlerinde Çalışan İşletmelerden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması**

Belediyenin gelir işlemleri üzerinde yapılan incelemede, ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi karşılığında alınması gereken Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının alınmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı" başlıklı 58'inci maddesi aynen;

"*Ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir."*

Aynı Kanun'un "Mükellef*"* başlıklı 59'uncu maddesi aynen;

"*Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefi kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişidir."*

İlgili Kanun'un "Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi" başlıklı 61'inci maddesi aynen;

"*Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefiyet dönemi, çalışma izninin kullanılacağı takvim yılıdır. Yıl içinde mükellefiyete girilmesi veya işin terk edilmesi hallerinde mükellefiyet, çalışılan süreye inhisar eder. Mükellefiyete girilen veya mükellefiyetten çıkılan ay kesirleri tam ay sayılır*." hükümleri yer almaktadır.

Belediyenin mali yıl hesabına ait gelir işlemlerinin incelenmesi sonucunda ulusal

bayram günlerinde çalışacak işyerlerine ilişkin bir ruhsatlandırma çalışması yapılmadığı ve bununla ilgili herhangi bir gelir de elde edilmediği görülmüştür.

Kurumun gelir kaybına uğramaması için mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde Tatil Gülerinde Çalışma Ruhsatı Harcıyla ilgili gerekli takip ve tahsilat işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "394 Sayılı Hafta Tatili Ruhsatlarına Dair Kanun' un yürürlükte olduğu dönemde Ruhsat Denetim Müdürlüğü'nce yapılan ruhsatlandırma çalışmaları kapsamında söz konusu harçların tahakkuku ve tahsili yapılmıştır. Bu anlamda 2015 yılında 15.750,00 TL, 2016 yılında 9.450,00 TL harç tahsil edilmiştir. Ancak 394 sayılı kanunun yürürlükten kaldırılmasından sonra, 2017 yılında 2464 Sayılı Kanunun 58. Maddesinde yapılan değişiklik de geç fark edildiğinden bu ara sürede alınamayan Tatil Günleri Çalışma Ruhsat Harcı, Belediye Gelir Ücret Tarifesinde yapılacak revizyon sonrasında tekrardan tahakkuku ve tahsili yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu husus kabul edilmiş olup, Belediye Gelir Ücret Tarifesinde yapılacak revizyon sonrasında tekrardan tahakkuku ve tahsili yapılacağı belirtilmiştir. Yapılan çalışma ve düzeltme işlemleri 2019 yılı ve sonrasında gerçekleşeceği için, bahsedilen eksik ve hatalı uygulamalar 2018 yılında belediye gelirlerinde hataya sebep olmuştur. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 11: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması**

Belediye mücavir alanı içerisinde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan iş yerlerinin faaliyette bulundukları tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (c) bendine göre, Belediyenin, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek; (l) bendine göre, gayrisıhhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek ve (o) bendine göre de gayrisıhhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; görev ve yetkisi bulunmakta olup, aynı maddede, (l) bendinde belirtilen gayrisıhhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesinin, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılması gerekmektedir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 3'üncü maddesinin (b) bendinde, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu belirtilmektedir.

10.08.2005 tarihli 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamayacağı ve çalıştırılamayacağı, işyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı ve ayrıca 39'uncu maddesinde de, 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 8'inci maddesinde belirtilen hususların tespiti halinde geçici süreyle faaliyetten men ve 6'ncı maddesinde belirtilen hususların tespiti halinde ise idari para cezası uygulanacağı belirtilmektedir.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; *"Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması İşyeri Açma İzni Harcına tabidir."* denilmektedir.

Kurum Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan verilerden, mücavir alan sınırları içinde sadece 1.168 adet İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı verildiği tespit edilmiştir. Ancak Gürsu Vergi Dairesi Müdürlüğünden edinilen bilgilere göre Gürsu Belediyesi sınırları içinde 2.626 adet aktif işyeri bulunmaktadır. .

Belediyenin kiraya verdiği bazı taşınmazlarının bile işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı ve bu yerlerden işyeri çevre temizlik vergisinin alınmadığı tespit edilmiştir. Yine belediye tarafından işyeri çevre temizlik vergisi alınan bazı mükelleflerin işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı görülmüştür. Buna bağlı olarak da Belediye, işyeri açma ve çalışma ruhsat harcı gelirinden mahrum kalmıştır. Mevzuata uygun bir iç kontrol sisteminin hayata geçirilememesi ve birimler arası iletişim eksikliği nedeniyle çok sayıda işyerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyetlerini yürüttüğü değerlendirilmektedir.

Bu durum hem belediyenin gelirlerinden mahrum kalmasına sebebiyet vermekte hem de bazı işyerlerinin belediyenin kontrolü dışında ruhsatsız bir şekilde faaliyetini sürdürmesine

neden olmaktadır. Belediye sınırları içerisinde faaliyette bulunan işyerlerine yönelik denetimlerle, ruhsatsız çalışan işletmelerle ilgili gerekli yasal süreçlerin başlatılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Ruhsat Denetim Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan denetimler kapsamında 2018 yılı içerisinde toplamda 852 adet işyeri denetlenmiş, yapılan denetimlerde İşyeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatı olmadığı tespit edilen 72 adet işyerine 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatlarına Dair Yönetmeliği'n 6 ve 32'nci maddeleri gereğince faaliyetten men cezası uygulanmış, ayrıca 1608 Sayılı Kanunu' un 1'inci maddesi hükmüne göre söz konusu işyerlerine toplamda 15.170,00 para cezası uygulanmıştır.

Diğer taraftan bulguda yer verilen, Vergi Dairesi Müdürlüğünün kayıtlarındaki işyeri sayısının Belediyemizdeki ruhsatlı işyeri sayısından fazla oluşunun nedenlerinden birinin; sorumluluk alanımızda ki her vergi mükellefinin ( İlçemiz sınırlarında bulunmasına rağmen OSB de yer alan işyerleri, özel öğretim kurumları, Büyükşehir Belediyesi yetkisinde olan işyerleri, 3572 sayılı Kanun'da zikredilen istisnalar, dernek vakıf lokalleri vb.) Belediyemizden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayışı olduğu değerlendirilmektedir. Yukarıda haklarında cezai müeyyide uygulandığı belirtilen ruhsatsız olarak açılmış olan işyerinin ruhsatlandırmasına yönelik denetim faaliyetleri devam etmektedir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, 2018 yılı içerisinde 852 adet işyerinin denetlendiğini ve bunlardan 72 adet işyerine faaliyetten men cezasının uygulandığını belirtmiştir. Buna ek olarak vergi dairesinden alınan yazıdaki işyeri sayısı ile belediyede kayıtlı ruhsatlı işyeri sayısı arasındaki farkın sebebinin ilçe belediyesinden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan işyerleri nedeniyle olduğunu ifade etmiştir. Konuya ilişkin olarak idare tarafından ifade edilen hususlar bulgudaki eleştiriyi tam olarak karşılayamamaktadır. Vergi dairesinden alınan yazıda 2.626 adet işyerinin olduğu ifade edilmektedir. Belediye kayıtlarındaki işyeri sayısı 1.168 adet olup bu işyeri sayısı vergi dairesinden alınan sayının % 44'ü ile sınırlı kalmaktadır. Kalan %56'lık kısmın tamamının ilçe belediyesinden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan Organize Sanayi Bölgesi içindeki işyerleri, özel eğitim kurumları ve birinci sınıf gayrisıhhi müessese kapsamında olması olanaksızdır. Buna ek olarak belediye tarafından kiraya verilen bazı taşınmazlarda faaliyetini sürdüren işyerlerinde dahi işyeri açma ve çalışma ruhsatının olmadığı tespit edilmiştir. Bu noktadan hareketle her ne kadar ruhsatsız işyerlerinin denetimine ilişkin çalışma yapılmış olsa da bu çalışma yetersiz kalmaktadır. Takip eden yıllarda işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadan faaliyetini sürdüren işyerlerine ilişkin tüm

www.balioglu.net

ilçe sınırları içerisinde kapsamlı bir çalışma yürütülmesi gerekmektedir. Mevzuat hükümleri gereğince ilçe belediyesi tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyetini sürdüren işyerlerine ilişkin ilgili kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

**BULGU 12: Otopark Bedellerinin Zamanında Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması**

Belediyenin mali tablo ve gelir işlemlerinin incelenmesi neticesinde imar mevzuatı uyarınca tahsil edilen otopark bedellerinin belirlenen yasal süre içerisinde büyükşehir belediyesine aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon" başlıklı 27'nci maddesinde;

*"İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılır. Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanır. Bu gelirler bu fıkrada belirtilen amaç dışında kullanılamaz."*

www.balioglu.net

Mezkûr Kanun'un "Büyükşehir Belediyesinin gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında ise;

*"Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır."* hükümleri yer almaktadır.

Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili" başlıklı 12'nci maddesinin dördüncü fıkrasında;

*"Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına*

*yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır."* hükmü yer almaktadır.

İlçe belediyeleri tarafından otopark yönetmeliği uyarınca tahsil edilecek tutarlar 45 gün içerisinde büyükşehir belediyesine aktarılacak ve büyükşehir belediyesi ise bu geliri otoparkların inşasında kullanacaktır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmünden büyükşehir belediyelerinin otopark gelirleriyle ilgili hem koordinasyon sağlama hem de kendilerine gönderilecek payları takip etme sorumlulukları olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber, otopark gelirlerinin büyükşehir belediyelerine gönderilmesinden kaynaklı faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ile saymanının şahsen sorumluluğu bulunmaktadır.

Otopark Yönetmeliği uyarınca 2017 yılında elde edilen tutarlardan devreden 118.957,43 TL ve 2018 yılı içerisinde 1.401.278,96 TL olmak üzere toplam 1.520.236,39 TL, mevzuattaki hükme aykırı olarak 45 günlük süre içerisinde Bursa Büyükşehir Belediyesine gönderilmemiştir. Otopark hesabındaki mevduattan 23.11.2018 tarihinde 500.000 TL ve 12.12.2018 tarihinde 982.732,70 TL Bursa Büyükşehir Belediyesine gönderilmiştir. Geç gönderilen bu tutarların gecikmelerinden ve zararın tazmininden ilgili ilçe belediye başkanı ve saymanı sorumlu tutulduğu için, bu tutarların 45 günlük süre içerisinde Bursa Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediyemizce tahsili yapılan otopark bedelleri Bursa Büyükşehir Belediyesine gönderilmiş olup bu tarih itibariyle otopark hesabında bakiye bulunmamaktadır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgu doğrultusunda ilgili otopark bedellerinin büyükşehir belediyesine gönderildiğini ve otopark hesabında bakiye bulunmadığını belirtmiştir. Takip eden yıllarda mevzuat hükmü dikkate alınarak 45 günlük süre içerisinde bu hesaptaki otopark bedellerinin büyükşehir belediyesi hesabına gönderilmesi gerekmektedir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 13: Organize Sanayi Bölgesindeki İşletmelerden İlan ve Reklam Vergisi Alınmaması**

Gürsu Belediyesi sınırlarında bulunan organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren

işletmelerden ilan ve reklam vergisinin alınmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, İlan ve Reklam Vergisine tabi olacağı hükmü, 13'üncü maddesinde de, İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu hükmü yer almaktadır. Ayrıca aynı Kanun'un 14'üncü maddesinde, ilan ve reklam vergisine ilişkin istisna ve muafiyet hükümleri düzenlenmiş olup organize sanayi bölgesi içerisinde yer alan firmaların yaptığı veya yaptırdığı ilan ve reklamların söz konusu vergiden istisna olduğuna dair bir hüküm bulunmamaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'ndaki bu hükümlere rağmen büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde bulunan organize sanayi bölgelerindeki ilan ve reklam vergisinin büyükşehir belediyesince mi ilçe belediyesince mi alınacağı noktasında bir tereddüt bulunduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin (e) bendinde, 7'nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilân ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretlerinin büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında olduğu hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü ve açıklamalar çerçevesinde, büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunan organize sanayi bölgelerinde yer alan işletmelerin, büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yollar üzerindeki binaları ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilan ve reklamlarının vergilerinin büyükşehir belediyesi tarafından; bu yerlerin dışında kalan büyükşehir ilçe belediyesi sınırları içinde yapılacak ilan ve reklamlarının vergilerinin ise, ilçe belediyesi tarafından tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir.

Belediyenin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve yollarda bulunan organize sanayi bölgelerindeki işletmelere ait ilan ve reklamların tespit edilerek ilan ve reklam vergisinin tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen belediye gelir türlerinden biri olan İlan Reklam Vergisinin OSB sınırları içerisinde

Belediyemizin yetki ve sorumluluk alanına giren kısımlarında gerekli saha çalışması yapılarak tahakkuk ve tahsilat sürecine geçilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda İlan Reklam Vergisinin Organize Sanayi Bölgesi sınırları içerisinde belediyenin yetki ve sorumluluk alanına giren kısımlarında gerekli saha çalışması yapılarak tahakkuk ve tahsilat sürecine geçileceğini belirtmiştir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 14: Mevzuatta Belirtilen Unvanlar Dışında Kısmi Zamanlı Sözleşmeli Personel İstihdam Edilmesi**

Kurumun personel işlemleri üzerinde yapılan incelemede, mevzuatın öngördüğü unvanlar dışında kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdam edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Norm kadro ve personel istihdamı*" başlıklı 49'uncu maddesinde, belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabileceği belirtilmiştir. Ayrıca sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamayacağı, bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımalarının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Yine aynı maddenin devamında,

"… *Avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. (...)"* denmiştir.

Mevzuatta açıkça belirtildiği üzere avukat, mimar, mühendis ve veteriner dışında başka bir unvanda kısmi zamanlı personel çalıştırılması mümkün değildir. Kurum personel dosyalarının incelenmesi neticesinde mevzuatta öngörülen unvanlar dışında tekniker, teknisyen, arkeolog ve ekonomist unvanlarıyla kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdam

www.balioglu.net

edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde kısmi zamanlı olarak çalıştırılabilecek unvanlar açıkça sayıldığından, bunlar dışında herhangi bir unvanda kısmi zamanlı personel çalıştırmaması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "İlgili bulguda 'Kurum personel dosyalarının incelenmesi neticesinde mevzuatta öngörülen unvanlar dışında tekniker, teknisyen, arkeolog ve ekonomist unvanlarıyla kısmi zamanlı personel istihdam edildiği tespit edilmiştir.' denilmektedir.

Kurumumuz bünyesinde tekniker, teknisyen, arkeolog ve ekonomist unvanlarıyla kısmi zamanlı personel istihdam edilmemektedir ve bu hususa dikkat edileceği bildirilmiştir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta, her ne kadar kısmi zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılmadığı bildirilmiş olsa da, denetimler sırasında tarafımıza sunulan sözleşmelerde bulguda belirtilen unvanlarda kısmı zamanlı sözleşmeli personel çalıştırıldığı görülmüştür. Takip eden denetimlerde bulgu konusu hususa dikkat edilip edilmediği izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 15: Belediyenin Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Mevzuata Aykırı Olarak Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi**

Belediyenin mülkiyetindeki bazı taşınmazların mevzuata aykırı olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verildiği tespit edilmiştir

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinde;

*"Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır."*

Kanun'un 36'ncı maddesinde ise;

*"Bu Kanunun 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır."* hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki Kanun hükümlerine göre; ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının, Kanun'un temel ilke ve prensiplerinden olduğu ve bu ilke ve prensibin gereği olarak,

Kanun'un 36'ncı maddesi hükmünde yer alan Kapalı Teklif Usulünün "Esas" usul, diğer usullerin ise belirli şartlar dâhilinde uygulanacak istisnai usuller mahiyetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan; mezkûr Kanun'un istisnai yöntem olarak düzenlediği "Pazarlık usulü ile yapılacak işler" başlıklı 51'inci maddesinin (g) bendinde ise; *"Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,…"* denilmek suretiyle pazarlık usulüne hangi koşullarda başvurulabileceği belirlenmiştir.

Bu çerçevede, mezkûr Kanun'un diğer maddelerinde, hatta aynı maddenin diğer bentlerinde Kanun'a tabi kurumlar için "idare" kavramı kullanılırken, (g) bendinde *"idarelerin özel mülkiyetinde*" kavramı yerine "*Devletin özel mülkiyetinde (...)"* ve "*Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan (...)*" kavramlarının kullanılmış olması, kanun koyucu açısından "devlet" kavramının "idare" kavramından başka bir mana ve içeriği ifade ettiğini açıkça göstermektedir. Dolayısıyla, pazarlık usulü ancak devletin özel mülkiyetinde ve hüküm ve tasarrufunda olan taşınır ve taşınmaz mallar için kullanılabilecek bir ihale yöntemidir.

www.balioglu.net

Yukarıdaki düzenleme kapsamında belediyelerin konumu ise 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belirlenmiştir. İlgili Kanun hükümlerine göre, belediye; belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip olan ve "Devlet" tüzel kişiliğinden ayrı bir kamu tüzel kişiliğini ifade etmektedir. Bu yüzden de belediyenin mülkiyetindeki taşınmazları devletin mülkiyetindeki taşınmaz olarak kabul etmek hukuken mümkün değildir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verilebilecek taşınmazlar açıkça düzenlenmiş olup, belirtilen şartları taşımayan belediye mülkiyetindeki 12 adet taşınmazın pazarlık usulüyle kiraya verilmesi hukuka aykırılık teşkil etmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediyemize Ait mülklerde bulunan uzun süreli kiracıların mağduriyet yaşamamaları açısından ve ayrıca 'İdare' ve 'Devlet' kavramlarını ayrımı tarafımızdan yapılamadığından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51'inci maddesinin (g)

bendi kapsamında pazarlık usulüne göre işlem yapılmıştır. Bundan sonra Belediyemize ait tüm mülklerin kiralama işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 36'ncı maddesindeki Kapalı Teklif Usulüne göre ihale edilerek yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulguya iştirak edilmiştir. Taşınmaz kiralamalarının mevzuata uygun olarak yürütülebilmesi bakımından, taşınmaz kiralamalarında ancak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g bendinde düzenlenen hallerde pazarlık usulünün kullanılması gerekmektedir.

**BULGU 16: Yapı Kullanma İzni Alınan Yerlerin Emlak Vergisinin Bina Vergisi Yerine Arsa Vergisi Olarak Tahakkuk Ettirilmesi**

Gürsu Belediyesi İmar Müdürlüğü tarafından yapı kullanma izni verilen yerlerin emlak vergileri üzerinde yapılan incelemede, bu yapıların emlak vergisinin bina vergisi yerine arsa vergisi olarak tahakkuk ettirildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre, binaların bina vergisine, arsa ve arazilerin de arazi vergisine tabi olduğu ifade edilmiş, binalara ilişkin vergi nispetinin, meskenlerde ‰ 1, diğer binalarda ‰ 2, 5216 sayılı Kanun'un uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde ‰ 2 ve ‰ 4; arazi ve arsalara ilişkin olarak da vergi nispetinin sırasıyla ‰ 1 ve ‰ 3, büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde ‰ 2 ve ‰ 6 olarak uygulanacağı düzenleme altına alınmıştır. Yapı ruhsatı alınarak üzerine bina, konut, işyeri, imalathane gibi yapı ve tesis inşa edilen arsaların, yapı kullanma belgesi ya da kullanma belgesi olmayanlar için fiili kullanımına göre bina vergisine dönüştürülmesi ve verginin bina üzerinden alınması gerekmekte, yapı kullanma izni alanlar içinse her halükarda verginin bina üzerinden alınması gerekmektedir.

Yapı kullanma izni alınan yerlere ilişkin İmar Müdürlüğünden tarafımıza sunulan liste üzerinde yapılan incelemede, bu izni alan yerlerden bazılarının emlak vergisi tahakkukunun bina yerine arsa üzerinden yapıldığı tespit edilmiştir. Yapı ruhsatı alınmak suretiyle üzerine bağımsız bölüm inşa edilen ve yapı kullanma izin belgesi alınan ya da yapı kullanma izin belgesi alınmamasına rağmen inşası biten ve bağımsız bölüm olarak kullanılan binalardan; yapı kullanma izin belgesi olanlar için bu belgenin alındığı, olmayanlar için fiilen bağımsız bölüm olarak kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren arsa vergisi yerine bina vergisi alınması gerekmektedir.

Bina üzerinden alınan vergiye esas oluşturan matraha; arsa ve arazi değerinin dışında

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük gereği belirlenen çeşitli maliyet kalemleri ile paylar da dâhil edildiğinden, bina vergisi matrahı arsa veya arazi vergisi matrahından yüksektir. Dolayısıyla niteliği gereği bina olan yerlerin emlak vergisinin bina vergisi yerine arsa vergisi üzerinden alınması belediye açısından gelir kaybına sebebiyet vermektedir.

Yapı kullanma izni alınmış bağımsız bölüm niteliğindeki konut, işyeri gibi yerler üzerinden konut ve işyeri kullanımına göre bina vergisi tahakkuk ettirilmesi hem emlak vergisi uygulamalarının sağlıklı yürümesini hem de vergi gelirlerinin artmasını sağlayacaktır.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Emlak Vergisi beyanı bildirim esaslı bir vergi olduğundan, yapı kullanım izin belgesi alan mükelleflere İmar Müdürlüğü tarafından beyan bildirim değişikliği yapılması bilgisi verilmekte olup, öncesinde arsa beyanı olarak vergi ödeyen mükellefle ilgili olarak yapı kullanım izni aldığı tarihten itibaren beyan değişikliği ile birlikte tahakkuku yapılarak vergi farkı tahsil edilmektedir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, Emlak Vergisi beyanının bildirim esaslı bir vergi olduğunu, yapı kullanım izin belgesi alan mükelleflere İmar Müdürlüğü tarafından beyan bildirim değişikliği yapılması bilgisinin verilmekte olduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak öncesinde arsa beyanı olarak vergi ödeyen mükellefle ilgili olarak yapı kullanım izni aldığı tarihten itibaren beyan değişikliği ile birlikte tahakkuku yapılarak vergi farkı tahsilatının yapıldığı ifade edilmiştir. Fakat yapılan incelemede yapı kullanma izni alınmış bazı taşınmazların Emlak Vergisinin Bina Vergisi yerine Arsa Vergisi olarak alınmaya devam edildiği, bu şekilde Emlak Vergisi tahakkukunun hatalı yapıldığı görülmüştür. İmar Müdürlüğü tarafından beyan bildirim değişikliği yapılması bilgisinin verilmesi bu noktada yetersiz kalmakta, bu nedenle kurum içindeki birimlerin koordineli çalışması sağlanarak yapı kullanma izni alan her taşınmaza ilişkin beyan bildirim değişikliğinin yapılır hale gelmesi gerekmektedir.

**BULGU 17: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi**

Belediyece tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kesilen % 10 nispetindeki taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının belediye tarafından ilgili idareye aktarılmasında gecikmeye sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'nci maddesinde belediyelerce, tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirileceği ve bunun emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği ifade edilmiş, tahsil edilen bu tutarların da tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca tahsil edilen katkı payını söz konusu süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği de düzenlenmiştir. Bu işlemlerle ilgili olarak aynı maddede belediye başkanlarına, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlama hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Ödenmeyen payların da, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine belediyenin İl Bank'tan aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

6360 sayılı Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceğine ilişkin "Çeşitli Hükümler" başlıklı 3'üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan: *"21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12'nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan haklar ve yetkiler ile yürütülen görevler, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılır ve yürütülür. Bahsedilen kanun hükmü uyarınca toplanan taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tutarları, defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılır…"* düzenlemesinin bir gereği olarak bu paylar büyükşehir olmuş illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yatırılacak; burada toplanan bu katkı payı tutarları da bu başkanlıklarca defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılacaktır.

Yapılan incelemede, Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının süresinde aktarılmamasından kaynaklı faiz tahakkuklarının yapıldığı görülmüştür. Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanabilmesi bakımından, kurumun herhangi bir gecikme cezasına maruz kalınmaması için bahsi geçen katkı paylarının ilgili kurumlara zamanında yatırılması gerekmektedir

***Kamu idaresi cevabında;*** "TC. Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı' nın 14.05.2019 Tarih ve 57052187-869-E.19538 sayılı yazıları ile 2018 yılı Mayıs-Aralık aylarını kapsayan Katkı Paylarının İller Bankasındaki genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek ödenmesi sağlanacaktır.

Cari dönemde tahakkuk eden katkı payların ise Belediyemizin mali durumu imkanları dahilinde ödemesi yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, katkı payının İller Bankasındaki genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek ödeneceğini, cari dönemde tahakkuk eden katkı payların ise belediyenin mali durumu imkanları dahilinde ödeneceğini belirtmiştir. Kurumun herhangi bir gecikme cezasına maruz kalmaması için ilgili payların zamanında gönderilmesi sağlanması gerekmektedir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 18: Sözleşmeli Programcı Olarak Çalışmakta İken Memuriyete Atanan Personelin Mevzuatta Öngörülen Gerekli Şartları Taşımadığı Halde İstihdamına Devam Edilmesi**

www.balioglu.net

Kurum personelinin özlük dosyaları üzerinde yapılan incelemede; 2012 yılında programcı kadrosunda sözleşmeli olarak işe başlayan bir personelin mevzuatta öngörülen şartları taşımadığı halde sözleşmeli olarak çalıştırıldığı, 2013 yılında da hukuki şartları taşımamasına rağmen memur kadrosuna atandığı, memuriyete atanma şartlarını sağlamamasına karşın kurum tarafından istihdamına devam edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Norm kadro ve personel istihdamı*" başlıklı 49'uncu maddesinde, belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çözümleyici ve programcı, gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabileceği belirtilmiştir. Ayrıca sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamayacağı, bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımalarının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanun'unun "İstihdam şekilleri" başlıklı 4'üncü maddesindeki cumhurbaşkanlığı (eski bakanlar kurulu) kararıyla çıkan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına ilişikin usül ve esasların belirlendiği kararın 15'inci maddesinde,

*"Esaslara, Sözleşmeli Personel Pozisyon Unvanları ile Asgari Nitelikleri Gösterir (4)*

*sayılı Cetvel eklenmiştir. Bu cetvelde belirtilenler dışında sözleşmeli personel pozisyonları kullanılamaz ve talepte bulunulamaz. Kurumlar, söz konusu cetvelde belirlenen asgari niteliklere, hizmetin gereği ilave nitelikler belirleyebilirler".* denmiştir.

Adı geçen (4) sayılı cetvelde programcı kadrosuna sözleşmeli personel olarak atanabilmek için, yükseköğretim kurumlarının bilgisayar programcılığı ile ilgili bölümlerinden en az önlisans düzeyinde mezun olmak veya en az önlisans mezunu olmak koşuluyla bilgisayar programcılığı alanına ilişkin ders aldığını belgelendirmek veya bu alanda Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika sahibi olmak ve en az D düzeyinde KPDS veya dengi yabancı dil bilgisine sahip olmak, şartları sıralanmıştır.

Söz konusu personelin memur olarak atandığı tarihte yürürlükte olan 4 Temmuz 2009 tarihinde 7278 sayılı resmi gazetede yayınlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme Ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte programcı kadrosuna memur olarak atanmak için, fakültelerin, yüksekokulların veya meslek liselerinin ilgili bölümlerinden mezun olmak şartı belirtilmiştir. Bahse konu personelin lise mezunu olduğu ancak programcı kadrosunun şartlarını karşılamayan muhasebe programcılığı bölümünden mezun olduğu tespit edilmiştir. Atama yapılmadan önce söz konusu personelin memuriyete geçiş şartlarını taşıyıp taşımadığına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığıyla yapılan yazışmada (08.02.2013 tarih ve 4366 sayılı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün yazısı) ilgili personelin mezun olduğu okulun eğitim şartlarını taşımadığı belirtilerek, personelin sözleşmesi iade edilmiştir. Bakanlığın aksi yöndeki görüşüne rağmen, ilgili kurum tarafından bahsi geçen personel sözleşmeli olarak çalıştırılmaya devam edilmiş, 657 sayılı DMK'ya 02.08.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6495 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 41'inci maddesine istinaden de, 02.10.2013 tarihinde programcı kadrosuna memur olarak ataması yapılmıştır.

Yapılan incelemeden 2012 yılında programcı kadrosunda çalışmak üzere sözleşmeli personel olarak istihdam edilen personelin Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişikin Usül ve Esaslar'ın programcı kadrosu için belirlemiş olduğu öğrenim şartını taşımadığı halde çalıştığı, öğrenim şartlarını taşımadığı halde de daha sonra memuriyet kadrosuna geçirildiği anlaşılmıştır. İlgili personelin gerekli şartları taşımadığı halde sözleşmeli personel olarak atandığından, memuriyete atanması da hukuka aykırılık taşımaktadır. 657 sayılı Kanun'un memurluğu sona erdiren haller arasında "memurluğa alınma şartlarından herhangibirini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan herhangi birini kaybetmesi" sayılmaktadır. 657 sayılı DMK'ya 6495 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 41'inci

www.balioglu.net

maddesinde sözleşmeli personelin memuriyete atanması düzenlemektedir. Bu kanun kapsamında bir kişinin memur olarak atanabilmesi, sözleşmeli personel olarak çalışabilmek için gerekli hukuki şartların tamamına sahip olunmasına bağlıdır. Dolayısıyla, sözleşmeli olarak çalışma şartlarını taşımayan personelin daha sonra memuriyete atanması, idari işlemin "sebep" yönünden hukuka aykırı olması sonucunu doğurmaktadır.

Kurum tarafından istihdam edilecek sözleşmeli personellerinn bahsi geçen usül ve esaslardaki (4) sayılı cetvelde belirlenen şartları sağlayıp sağlamasığının kontrol edilmesi, memur kadrosuna alınan kişiyle ilgili 657 sayılı Kanun'un memuriyetin sona ermesinie ilişkin hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Konu ile ilgili bilgi, bulguları araştırmak, incelemek ve raporlamak üzere Başkanlık Makamınca oluşturulan Muhakkik Komisyonunun yapmış olduğu çalışma neticesinde bir hazırlandığı rapor ekte sunulmuştur." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum tarafından gönderilen cevapta, muhakkik komisyonu kurulduğu ve bahsi geçen personelin özlük durumunun incelendiği bildirilmiştir. Bahsi geçen komisyon kararında ilgili personelin Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişikin Usül ve Esasların programcı kadrosu için belirlemiş olan öğrenim şartının taşımadığının anlaşıldığı bildirilmiştir. Söz konusu personelin istahdamına devam edilip edilmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 19: Hizmet Alımlarında Hazine Tarafından Karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının Mal Müdürlüklerine Gönderilmeyerek Emanetler Hesabında Bekletilmesi**

Kurumun emanet hesabındaki kayıtlı işlemleri üzerinde yapılan incelemede, hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarlarının genel bütçeye aktarılmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun geçici 68'inci, geçici 71'inci ve geçici 75'inci maddesinde; 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında; ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine ve İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesileceği belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun'un geçici 68'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde; işverenlere, çalışanların prim gün sayıları baz alınarak 2016 Ocak-Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar Hazine desteğinden yararlanacağı hüküm altına alınmıştır. 06.02.2017 tarihli ve 2017/9865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca 2017 yılı için sağlanacak olan destek tutarına esas gün sayısının tespitinde dikkate alınacak prime esas günlük kazanç tutarı 110 TL, aynı fıkra uyarınca desteğe esas günlük tutar 3,33 TL olarak kararlaştırılmıştır. Yine 09.04.2018 tarihli ve 2018/11668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5510 sayılı Kanun'un geçici 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca 2018 yılı Ocak ila Eylül ayları/dönemleri için sağlanacak olan destek tutarına esas gün sayısının tespitinde dikkate alınacak prime esas günlük kazanç tutarı 120 TL, aynı fıkra uyarınca desteğe esas günlük tutar 3,33 TL olarak kararlaştırılmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumunca yayımlanan 10.02.2016 tarihli ve 2016-4 Nolu Genelgenin "İhale Makamlarınca Destekten Yaralanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde de, 4734 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idarelerden iş alan işverenlere en son aya ait hakedişin ödenmesinde; hakediş/hakedişlerden kesilemeyen asgari ücret destek tutarları önceki aylarda gerçekleşen destek tutarları dikkate alınarak emanet hesaplarına alınacağı, en son aya ait hakediş tutarının, asgari ücret destek tutarlarını karşılamayacağının anlaşılması halinde bir önceki hakedişten de bu maksatla yeteri kadar kesinti yapılarak emanet hesaplarına alınacağı, hakedişten kesilen tutarlar veya emanete alınan tutarlar, Sosyal Güvenlik Kurumunun "İdarelerce e-borç sorgulama" ekranından görüntülenerek destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılacağı, emanete alınan tutarlar yararlanılan asgari ücret destek tutarlarından fazla ise bu tutarlar idarelerce işverenlerin varsa borçlarına mahsup edileceği, borcunun bulunmadığının anlaşılması durumunda ise işverenlere iade edileceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, Sosyal Güvenlik Kurumunca yayımlanan 2017 yılı Asgari Ücret Desteği konulu 27.02.2017 tarihli ve 2017-9 No'lu Genelge'nin "Diğer Hususlar" başlıklı 7'nci maddesinde de, *"Bu genelgede belirtilmeyen hususlar hakkında, 2016/4 sayılı genelgenin bu genelgeye aykırı olmayan hükümleri uygulanır"* denilmektedir.

Yine konu ile ilgili 2018 yılı Ocak ile Eylül aylarını kapsayan dönem için Sosyal

www.balioglu.net

Güvenlik Kurumunca yayımlanan 20.06.2018 tarihli ve 2018/20 No'lu Genelge'nin "Diğer Hususlar" başlıklı 7'nci maddesinde de, *"Bu genelgede belirtilmeyen hususlar hakkında, 2016/4 ve 2017/9 genelgelerinin bu genelgeye aykırı olmayan hükümleri uygulanır"* denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde Gürsu Belediyesi tarafından hakedişten kesilen asgari ücret destek tutarı, kesinleşinceye kadar 5510 sayılı Kanun'un geçici 68'inci, geçici 71'inci ve geçici 75'inci maddesi uyarınca yapılan kesintiler emanet hesabına kaydedilip tutar kesinleştikten sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili banka hesaplarına aktarılması gerekirken, söz konusu tutarlar 333-Emanetler Hesabına alınmış ancak genel bütçeye herhangi bir aktarım işlemi yapılmamıştır. Hakedişten kesilen asgari ücret destek tutarlarının genel bütçeye aktarılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "333-Emanetler Hesabında izlenen Asgari ücret destek tutarları mali yetersizlikler sebebiyle ödenememiştir. İlgili tutarlar en kısa sürede ödeme planına dahil edilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, mali yetersizlikler sebebiyle ilgili tutarların ödenemediğini, en kısa sürede ödeme planına dahil edileceğini belirtmiştir. Kurum mali tablolarının tam ve doğru kayıtlar göstermesi, Hazine menfaatlerinin zarara uğramaması bakımından asgari ücret destek tutarlarının mal müdürlüklerine zamanında gönderilmesi sağlanmalıdır.

**BULGU 20: Sözleşme Yükümlülüğünü Yerine Getirmeyen Kiracılar Hakkında Fesih ve İhale Yasaklılığına İlişkin Süreçlerin İşletilmemesi**

Taşınmaz kiralamalarında sözleşmede belirlenen kira tutarlarını ödemeyen bazı kiracıların sözleşmeleri fesih edilerek kesin teminatları gelir kaydedilmesine karşın 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 84'üncü maddesine göre kendileri hakkında ihale yasaklılığına ilişkin sürecin işletilmediği tespit edilmiştir. Bazı kiralamalarda ise, borçlarını sözleşmede belirtilen sürelerde ödemeyen kiracıların sözleşmelerinin feshedilmediği, yalnızca sözleşme süresi sonunda tahliye işlemi yapılarak kira alacakları için takibata başlandığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesinde, *"Sözleşme yapıldıktan sonra 63'üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü,*

www.balioglu.net

*şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Gelir kaydedilen kesin teminat, müteahhit veya müşterinin borcuna mahsup edilemez."*, denilmiş ve "İdarelerce İhalelere Katılmaktan Geçici Yasaklama" başlıklı 84'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında da, *"Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müteahhit veya müşteriler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmi Gazete'de ilan ettirildiği gibi ilgililerin müteahhitlik sicillerine işlenir."* düzenlemesi yapılmıştır.

Kurumdaki uygulamada, kira sözleşmesinde belirtilen yükümlülüğünü yerine getirmeyen kiracılar hakkında Kanun'un 62'nci maddesine göre kesin teminatın gelir kaydedilmesine karar verilerek alacaklar için icra yoluna başvurulmuş, ancak kiracıların ihalelere katılmaktan yasaklanmasına ilişkin bir süreç başlatılmamıştır. Bazı kiralamalarda ise kira borcunu zamanında ödemeyen kiracılar için icraya başvurulmuş ancak sözleşmesinde düzenlenmiş olmasına rağmen kira sözleşmesi fesih edilmemiştir. Sözleşme hükümlerine uymadığı gerekçesiyle sözleşmesi fesih edilen 8 adet kiracıyla ilgili 2886 sayılı Kanun'un 62'nci madde hükmünün yanında 84'üncü maddesinin üçüncü fıkra hükmünün de uygulanması, belediyenin ilgili olduğu bakanlığa başvurarak bu kiracıların ihalelere katılmaktan yasaklanmasını talep etmesi gerekmektedir. Ayrıca, kira borcunu ödemeyen kiracıların sözleşmelerinin, kurum menfaatlerinin zarara uğramaması için feshedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Sözleşme Yükümlülüğüne yerine getirmeyen kiracıların takiplerinde fesih ve yasaklılığa ilişkin süreçlerde sehven hata yapılmıştır. Bundan sonra sözleşme hükümlerine göre kiracıların takip işlemleri düzenli olarak yapılarak fesih ve yasaklılığa ilişkin tüm süreçler yürütülecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, sözleşme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kiracıların takiplerinde fesih ve yasaklılığa ilişkin süreçlerde sehven hata yapıldığını, gerekli düzeltici işlemlerin yapılacağı beyan edilmiştir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

www.balioglu.net

**BULGU 21: Belediyeye Ait Taşınmazların Aile Sağlık Merkezlerine Süresiz Şekilde Tahsis Edilmesi**

Gürsu Belediyesinin taşınmaz kiralama ve tahsis işlemlerinin incelenmesi sonucunda belediye taşınmazlarının 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine aykırı olarak süre sınırı olmaksızın Aile Sağlık Merkezi'ne tahsis edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinin (e) bendinde;

*"Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek."*

Aynı Kanun'un "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

*"Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;*

*...*

*d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.*

*..."* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere belediyeler, diğer kurum ve kuruluşlara belediye meclisi kararıyla taşınmaz tahsisi yapabilmektedir. Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere bu taşınmazı diğer kurum ve kuruluşlara tahsis edebilmektedir. Taşınmaz işlemleri üzerinde yapılan incelemede belediye tarafından aile sağlık merkezlerine verilen 17 adet taşınmazın mevzuata aykırı bir şekilde süresiz tahsis edildiği görülmüştür.

Taşınmaz işlemlerinin mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde yürütülmesi açısından

www.balioglu.net

belediye meclisince alınmış bir karara dayanarak yirmi beş yıllık süre kısıtlamasına uygun bir şekilde tahsis işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediyemize Ait Zafer Mahallesi Zafer Caddesi üzerinde bulunan eski belediye hizmet binasına ait 07.12.2016 tarih ve 2016/170 Karar nolu meclis kararında "Belediye Meclisinin 07.12.2016 tarih 113 Esas, 154 Karar numaralı kararı ile komisyonumuza havale edilen "Zafer Mahallesi Zafer Caddesi üzerinde bulunan eski belediye hizmet binasının 1'inci basamak sağlık hizmetlerinde ve 112 acil sağlık hizmetlerinde kullanılmak üzere Bursa Halk Sağlığı Müdürlüğüne tahsis edilmesi talebi" konus ile ilgili komisyonumuzca yapılan müzakere neticesinde; Belediyemize ait olan Zafer Mahallesi Zafer Caddesi E:2546 parsel üzerinde bulunan eski Belediye Hizmet Binasının bağımsız bir bölümünün 112 acil hizmetlerinde kullanılmak üzere 2 yıllığına bedelsiz tahsisine, Aile Hekimlerine verilecek her bağımsız bölüm için 01 Ocak 2017 tarihinden itibaren aylık 500 TL bedelle tahsisine, 2018 yılı için tahsis bedellerinin tespit edilmesi çin Belediye Encümenine yetki verilmesine, komisyonumuzca oy çokluğu ile karar verilmiştir." Denilmektedir. Kararda 112 Acil Bölümü için 2 yıl süre belirtilmiş olup, Aile Hekimlerine verilecek bağımsız bölümler için Sehven tahsis süresi belirtilmemiştir. Aile Hekimlerinin ve 112 Acilin kullanımı için yapımı tamamlanmak üzere olan binaya geçiş yapılacak olup, tahsis etmiş olduğumuz bina 2019. yılı sonunda boşaltılacaktır. Boşaltılamaması durumunda yenilenecek olan tahsis kararında süre karara eklenerek hata düzeltilecektir. Bundan sonra yapılacak tüm tahsis işlemlerinde süre net olarak Meclis Kararında belirtilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, aile sağlık merkezlerine tahsis edilen taşınmazlarının, sehven tahsis süresi belirtilmeksizin süresiz tahsis edildiğini belirtmiştir. Buna ek olarak Tahsis edilen taşınmazların 2019 yılı sonunda boşaltılacağını boşaltılmaması durumunda bulgudaki konu dikkate alınarak tahsis süresinin belirleneceğini ve izleyen dönemde yapılacak tahsislerde de süre sınırına riayet edileceğini ifade etmiştir. Taşınmazların tahsisiyle ilgili işlemler takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 22: Geçiş Hakkı Kullanan İşletmecilerin Tespitine ve Geçiş Hakkı Ücretlerinin Tahsiline Yönelik Herhangi Bir İşlem Yapılmaması**

Belediyeye ait mali tablolar ve ücret tarifelerinin incelenmesi neticesinde; geçiş hakkını kullanan işletmecilerin tespitine ve geçiş hakkı ücretinin tahsiline yönelik herhangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te geçiş hakkı tanımlanmıştır. Bu düzenlemeye göre geçiş hakkı, işletmecilere elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan haklardır.

Anılan Yönetmelik, sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş haklarını, bu haklara ilişkin ücret tarifelerini, bu Yönetmelik' te belirtilen işlemlerin denetlenmesini ve geçiş hakkını kullanacak işletmeciler ile geçiş hakkı sağlayıcılarının yükümlülüklerini kapsamaktadır.

İşletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı, Yönetmelik'in 5'inci maddesinde belirtilen ilkeler doğrultusunda geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler.

Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, geçiş hakkı ücret tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.

www.balioglu.net

Geçiş hakkı sağlayıcısı bir kamu kurum veya kuruluşu ise kendisine yapılan geçiş hakkı talebini içeren başvuruları öncelikli olarak ve gecikmeye mahal vermeden ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirmekle ve altmış gün içinde sonuçlandırmakla, şeffaf davranmakla ve işletmeciler arasında ayrım gözetmemekle yükümlüdür.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, belediyenin söz konusu geçiş hakkı ücretlerini, yönetmelikte öngörülen azami haddi aşmayacak şekilde gelir tarifesi kapsamında belirlemesi ve bu gelir kaleminin belediye tarafından takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemelerde, elektronik haberleşme altyapısı üzerinden alınması gereken geçiş hakkı ücretinin alınmadığı, bununla ilgili herhangi bir çalışmanın yapılmadığı, hatta geçiş sağlayan işletmecilerin dahi tespit edilmediği görülmüştür. Belediye menfaatlerinin zarara uğramaması açısından geçiş sağlayan işletmecilerin tespit edilmesi ve kurum için önemli bir gelir kalemi olan geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilât işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bursa genelinde Büyükşehir Belediyesince tahsil edilen geçiş hakkı ücretlerinden ilçemizle ilgili olan kısmının 17.05.2019 Tarih ve 10153 sayılı yazıyla Belediyemiz hesaplarına aktarılması talep edilmiştir. Ancak Büyükşehir Belediyesince 28/05/2019 tarihli ve E.92771 sayılı yazıyla "telekomünikasyon altyapı kazı ruhsat izinlerinin ve geçiş hakkı bedeli ödemelerinde yetkili kurumun Büyükşehir Belediyesi olduğu" bildirilerek talebimiz reddedilmiştir. Şu an itibariyle Büyükşehir Belediyesi ilçe belediyeleri arasında ihtilaf konusu olan bu hususun takibine devam edilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda büyükşehir belediyesince tahsil edilen geçiş hakkı ücretlerinden ilçe belediyesi ile ilgili olan kısmın ilçe belediyesine aktarılmasının talep edildiğini belirtmiştir. Fakat büyükşehir belediyesince bu talebin karşılık bulmadığı, ilgili geçiş hakkı açısından ihtilaf olduğu anlaşılmaktadır. İlçe belediyesince mevzuat hükümleri gereğince konunun takibatının yapılması ve hukuki sürecin başlatılması gerekmektedir.

**BULGU 23: Yol Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması**

www.balioglu.net

Gürsu Belediyesinin mali tabloları ile gelir cetvellerinin incelenmesi neticesinde; belediye meclisi kararı ile 2018 yılı gelir tarifesinde alınmasına karar verilen yaya kaldırım katılım payının, tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Yol harcamalarına katılma payı" başlıklı 86'ncı maddesinde, belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce kanunda sayılan şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Yol Harcamalarına Katılma Payı alınabileceği düzenlenmektedir.

Mezkûr Kanun'un "Tahsil şekli" başlıklı 93'üncü maddesinde;

*"Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerle tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur. Ancak, yukarıda yazılı ödeme sürelerini, ilgili belediyelerin teklifi üzerine, 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.*

*Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur.*

*Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz."* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere belediyece inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile yol harcamalarına katılma payı alınabilecektir. Yine aynı maddenin devamında mevcut kaldırım ve parkelerin sökülüp yeniden takılması durumunda da yol harcamalarına katılma payı alınabileceği hükmü yer almaktadır. Bahsi geçen payın belirlenmesinde ise 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik dikkate alınacaktır. Tahakkuk eden pay mükelleflere ayrıca tebliğ edilecektir

www.balioglu.net

Belediyenin gelir cetvelleri incelendiğinde, Belediye meclisinin 2018 yılı gelir tarifesinde bahsi geçen mevzuat hükümlerine dayanılarak yaya kaldırım katılım payı alınmasının kararlaştırıldığı, ancak belediye yönetimince yaya kaldırım katılım payına ilişkin tahakkuk işlemlerinin tesis edilmediği tespit edilmiştir. Kanuni dayanak doğrultusunda alınmış olan meclis kararına uygun olarak yaya kaldırım katılım payının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "25.12.2018 tarih ve E.26743 sayılı yazıyla yol harcamalarına katılım payı konusu Belediye Meclis gündemine yazılmış konunun görüşülerek incelenmesi ve değerlendirilmesi için 11 Esas,11 Karar No'su ile 02.01.2019 tarihinde Plan Bütçe Komisyonuna havale edilmiş olup, rapor neticesinde alınacak Meclis Kararı doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, ilgili konunun komisyona havale edildiğini ve daha sonra meclis gündemine getirilerek karara bağlanacağını belirtmiştir. Belediye Meclisi tarafından çıkarılan gelir tarife cetvelinde yer alan Yol Harcamalarına Katılma Payının tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Belediye Gelirleri Kanunu tarafından gelir olarak toplanması idarenin takdirine ve belirleyeceği tarifeye bırakılmış olan

bu gelirin meclis tarafından alınması kararlaştırılmış ise takip ve tahsilatında yapılması gerekmektedir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 24: Gecekondu Fonu Hesabının Oluşturulmaması ve Hazine Taşınmaz Satışından Gönderilmesi Gereken Payların Takibinin Yapılmaması**

Kurumun banka hesaplarının incelenmesi neticesinde; 775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre teşkil ettirilmesi gereken gecekondu fonunun oluşturulmadığı ve Hazine taşınmazlarının satışı nedeniyle belediyeye aktarılması gereken payların takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edileceği belirtilmiştir. Yine aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise bu fonda toplanan paraların belediyelerce nasıl kullanılacağı sarih bir şekilde açıklanmıştır.

www.balioglu.net

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 5'inci maddesine göre, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarih ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı; kalan kısmından ise ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verileceği hüküm altına alınmıştır.

2018 mali yılı içerisinde Hazine taşınmazlarının satışlarından edilen 1.131.821,12 TL'nin %10'u olan 113.182,11 TL'lik tutarın gecekondu fonu hesabına, %30'u olan 339.546,33 TL'lik tutarın ise belediye hesabına gönderilmediği ve bu tutarların belediye tarafından takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Buna ek olarak belediyenin banka hesapları üzerinden yapılan incelemede gecekondu fonu hesabının da oluşturulmadığı görülmüştür.

Gecekondu fonuna özel bir banka hesabının teşkil edilmemesi ve Hazineye ait taşınmazların satışından belediyeye gönderilmesi gereken payların takibinin yapılmaması yukarıda ifade edilen kanun hükümleri ile ulaşılmak istenen amaca aykırılık teşkil etmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Milli Emlak Müdürlüğü tarafından 2018 mali yılı içerisinde yapılan satışlardan elde edilen tutarlardan Belediyeye aktarılması gereken paylarla ilgili olarak ilgili kurum nezdinde ve kayıtlarımızda gerekli incelemeler yapılmıştır. Buna göre raporda yer alan tutarın 169.010,86.-TL lik kısmı Belediyemiz hesabına aktarıldığı anlaşılmıştır. Bu tutarın içinde %10 luk kısmı olan 42.252,71.-TL yeni teşekkül ettirilen Gecekondu Fonu Hesabına yatırılmıştır. (EK: 3 Muhasebe İşlem Fişi sureti ) söz konusu satışların taksitli yapıldığı için taksit ödemeleri yapıldıkça pay aktarımlarının takibi ilgili mevzuat çerçevesinde yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulguya iştirak edildiği, gerekli düzeltici işlemlerin yapılmakta olduğu ifade edilmiştir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimde izlenecektir.

**BULGU 25: Eğlence Hizmeti Sunan İşletmelere İlişkin Eğlence Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması**

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan bazı eğlence yerlerinin faaliyetleri eğlence vergisine tabi olmasına rağmen bu yerleri işleten gerçek veya tüzelkişiler adına idarece mükellefiyet tesis ettirilmediği ve eğlence vergisinin tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Eğlence vergisi" başlıklı 3'üncü Bölümü'nün "Konu" başlıklı 17'nci maddesinde;

*"Bu Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir."* hükmü yer almaktadır.

Ayrıca 2464 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "İstisna ve muaflıklar" başlıklı 19'uncu maddesinde hangi eğlence faaliyetlerinden eğlence vergisinin alınmayacağı belirtilmiştir.

2464 sayılı Kanun'un "Nispet ve miktar" başlıklı 21'inci maddesine göre biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu "Matrah" başlıklı 20'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında da biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu

salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için 2464 sayılı Kanun'un 96'ncı maddesine göre tespit edilen miktarın matrah olduğu belirtilmiştir.

Danıştay 9'uncu Dairesinin 07/11/2007 tarih ve E: 2005/5313, K:2007/3726 sayılı kararında da özetle, "play-station salonları biletle girilmesi zorunlu eğlence yerlerinden olmadığından, söz konusu salonlardan belediye meclisince belirlenen tarifeye istinaden eğlence vergisi alınmasında hukuka aykırılık bulunmadığı..." denilmektedir.

Denetimimiz kapsamında ruhsat verilen işyerleri listesi incelenmiş olup, faaliyet konularına göre oyun salonları, bilardo salonları ve canlı müzik belgesi olan işyerleri tespit edilmiştir. Bu işyerlerinden canlı müzik yapılan 4 adet içkili restoran ile 6 adet oyun salonu için eğlence vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmediği, dolayısıyla da belirtilen işletmelerden eğlence vergisinin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Gürsu Belediyesi sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence vergisine tabii olan işletmelerle ilgili gerekli çalışmaların yapılarak eğlence vergisi tahakkuklarının yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Belediyemiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren 4 adet içkili restoran ve 6 adet oyun salonu için gerekli tahakkuk ve tahsilat işlemleri, Belediye Meclisince revize edilecek olan ücret tarifesi neticesinde yapılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgumuz doğrultusunda 4 adet içkili restoran ve 6 adet oyun salonu için gerekli tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin, Belediye Meclisince revize edilecek olan ücret tarifesi neticesinde yapılacağını belirtmiştir. Bulgu konusu tespitle ilgili düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

**BULGU 26: Mali İş ve İşlemlerde Ön Mali Kontrol Süreçlerinin İşletilmemesi**

Kurumdaki iç kontrol süreçleri üzerinde yapılan incelemede mali iş ve işlemlerde İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun bir ön mali kontrol sürecinin işletilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi ile İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar gereği, üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur. İdarelerin malî hizmetler birimi, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar

yapar ve ön malî kontrol faaliyetini yürütür. Muhasebe yetkilileri, muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur. Bu kapsamda belediyelerde, idarede etkin bir mali yönetim ve kontrol sisteminin kurmaktan, işleyişini izlemekten ve gerekli tedbirleri almaktan sorumluluğu bulunan kişi en üst yönetici olarak belediye başkanıdır.

Kamu kurumlarında etkin bir mali yönetim ve kontrol sürecinin önemli bir unsurunu ön mali kontrol oluşturur. 5018 sayılı Kanunu'nun 58'inci maddesine göre, ön malî kontrol, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsar. Ön malî kontrol süreci, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girişilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşur. Kamu idarelerinde ön malî kontrol görevi, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür. Kanunun 58'inci maddesi uyarınca Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da (md. 11,12,13) ön mali kontrol, İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolü olarak tanımlanmaktadır.

www.balioglu.net

Esaslarda, ön mali kontrolün harcama birimleri ve malî hizmetler birimi tarafından yerine getirileceği düzenlenmektedir. Buna göre, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemlerin, kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilmesi, malî hizmetler birimince kontrol edilen işlemler hakkında görüş yazısı düzenlenerek bunun ilgili birime gönderilmesi gerekmektedir. Harcama birimlerinde süreç kontrolü yapılır. Süreç kontrolünde, her bir işlem daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanır ve uygulanır. Malî işlemlerin yürütülmesinde görev alanlar, yapacakları işlemden önceki işlemleri de kontrol ederler. Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla malî işlemlerin süreç akış şeması hazırlaması ve üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulması gerekir. Harcama birimlerinde ve malî hizmetler biriminde yapılan kontrol sonucunda, malî karar ve işlemin uygun görülmesi halinde, dayanak belgenin üzerine "kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür" şerhi düşülür veya yazılı görüş düzenlenir.

Gürsu Belediyesinde mali iş ve işlemlerle ilgili süreçler üzerinde yapılan incelemede; harcama birimlerinde İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da düzenlenen

biçimiyle bir ön mali kontrolün yapılmadığı tespit edilmiştir. Kurumda, ön mali kontrol sürecinin uygulama bulabilmesi için gerekli iş akış şemaları mevcut olmasına rağmen, harcama birimlerinde ön mali kontrol süreçleri işletilmemiştir. Mali hizmetlerde ön mali kontrol görevini yürütmekle görevlendirilen bir personelin riskli görülen kimi harcamaları ön mali kontrolden geçirdiği görülmüştür. Bununla beraber, mezkur Usul ve Esaslar'da, mali hizmetler biriminin ön mali kontrolüne tabii işlemler; taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, ödenek gönderme belgeleri, ödenek aktarma işlemleri, kadro dağılım cetvelleri, seyahat kartı listeleri, yan ödeme cetvelleri ve sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri olarak tek tek sayılmış olmasına karşın mali hizmetler biriminde bu işlemlere ilişkin herhangi bir ön mali kontrol süreci işletilmemiştir.

İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun kontrol edilebilmesi, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanabilmesi bakımından harcama birimleriyle mali hizmetler biriminde İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun bir ön mali kontrol sürecinin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Mali Hizmetler biriminin ön mali kontrolüne tabi işlemlerinde İnsan Kaynakları Müdürlüğü birimini ilgilendiren konulardaki cetveller ekli yazıda istenmiş olup bu konulardaki ön mali kontrol sürecinin işletilmesi için süreç başlatılmıştır. Ön mali kontrolle alakalı mevcut olan iş akış şemaları idarenin çalışmaları doğrultusunda yeniden revize edilmek suretiyle uygulama yoluna gidilecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında, bulgu konusundaki hususa ilişkin olarak gerekli işlemlerin ve çalışmaların başlatıldığını ifade etmiştir.Kurumun mali iş ve işlemlerinin hukuka uygun şekilde yürütülmesi, kamu kaynaklarının etkin ve verimli şekilde kullanımının sağlanabilmesi bakımından kurumda etkin bir mali yönetim ve iç kontrol sistemine ihtiyaç vardır. Bulgu konusu tespite ilişkin düzeltici işlemlerin yapılıp yapılmadığı takip eden denetimlerde izlenecektir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# 9. EKLER

## EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

### BURSA GÜRSU BELEDİYESİ 31.12.2018 TARİHLİ BİLANÇO

| AKTİF | | 2016 Yılı | 2017 Yılı | Cari Yıl (2018) | PASİF | | 2016 Yılı | 2017 Yılı | Cari Yıl (2018) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **1** | **Dönen Varlıklar** | **23.901.261,38** | **19.498.649,54** | **21.681.870,78** | **3** | **Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar** | **7.407.566,57** | **5.288.800,84** | **12.226.903,94** |
| **10** | **Hazır Değerler** | **2.989.633,36** | **1.123.809,62** | **786.013,11** | **30** | **Kısa Vadeli İç Mali Borçlar** | **10.542,62** | **0,00** | **0,00** |
| 100 | Kasa Hesabı | 500,00 | 500,00 | 950,00 | 300 | Banka Kredileri Hesabı | 10.540,86 | 0,00 | 0,00 |
| 102 | Banka Hesabı | 2.319.699,85 | 999.084,40 | 497.241,09 | 309 | Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı | 1,76 | 0,00 | 0,00 |
| 104 | Proje Özel Hesabı | 185.098,90 | 0,00 | 31.433,19 | **32** | **Faaliyet Borçları** | **4.813.681,07** | **2.081.172,83** | **6.091.599,57** |
| 109 | Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı | 484.334,61 | 124.225,22 | 256.388,83 | 320 | Bütçe Emanetleri Hesabı | 4.813.681,07 | 2.081.172,83 | 6.091.599,57 |
| **12** | **Faaliyet Alacakları** | **18.487.758,94** | **15.251.489,76** | **16.745.275,68** | **33** | **Emanet Yabancı Kaynaklar** | **651.004,58** | **841.294,51** | **1.811.131,38** |
| 120 | Gelirlerden Alacaklar Hesabı | 0,00 | 3.294.789,55 | 7.566.979,45 | 330 | Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı | 240.280,38 | 239.119,90 | 664.853,82 |
| 121 | Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı | 18.250.281,22 | 9.912.570,19 | 8.052.426,30 | 333 | Emanetler Hesabı | 410.724,20 | 602.174,61 | 1.146.277,56 |
| 122 | Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesa | 756,62 | 2.044.130,02 | 1.116.752,83 | **36** | **Ödenecek Diğer Yükümlülükler** | **1.932.338,30** | **2.366.333,50** | **4.290.360,76** |
| 126 | Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı | 0,00 | 0,00 | 9.117,10 | 361 | Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı | 0,00 | 0,00 | 453,00 |
| 127 | Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı | 236.721,10 | 0,00 | 0,00 | 362 | Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapıla | 18.172,41 | 23.729,13 | 317.570,19 |
| **13** | **Kurum Alacakları** | **456.736,14** | **633.256,13** | **633.256,13** | 368 | VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİL | 1.914.165,89 | 2.342.604,37 | 3.972.337,57 |
| 132 | Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı | 456.736,14 | 633.256,13 | 633.256,13 | **39** | **Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar** | **0,00** | **0,00** | **33.812,23** |
| **14** | **Diğer Alacaklar** | **1.559.461,37** | **2.032.932,62** | **2.951.760,38** | 397 | Sayım Fazlaları Hesabı | 0,00 | 0,00 | 33.812,23 |
| 140 | Kişilerden Alacaklar Hesabı | 1.559.461,37 | 2.032.932,62 | 2.951.760,38 | **4** | **Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar** | **20.050.380,59** | **19.447.412,91** | **23.487.952,28** |
| **15** | **Stoklar** | **33.165,16** | **185.913,20** | **241.216,21** | **40** | **Uzun Vadeli İç Mali Borçlar** | **9.076.497,60** | **7.482.661,80** | **6.236.838,53** |
| 150 | İlk Madde ve Malzeme Hesabı | 33.165,16 | 185.913,20 | 241.216,21 | 400 | Banka Kredileri Hesabı | 4.284.558,10 | 2.362.976,84 | 239.714,57 |
| **16** | **Ön Ödemeler** | **250.255,25** | **269.248,21** | **321.343,75** | 409 | Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı | 4.791.939,50 | 5.119.684,96 | 5.997.123,96 |
| 162 | Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı | 250.255,25 | 269.248,21 | 321.343,75 | **43** | **Diğer Borçlar** | **6.827.371,45** | **7.924.365,50** | **10.477.716,44** |

www.balioglu.net

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **19** | **Diğer Dönen Varlıklar** | **124.251,16** | **2.000,00** | **3.005,52** | 438 | Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş | 6.827.371,45 | 7.924.365,50 | 10.477.716,44 |
| 190 | Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı | 124.251,16 | 0,00 | 0,00 | **47** | **Borç ve Gider Karşılıkları** | **4.146.511,54** | **3.840.597,86** | **6.768.743,55** |
| 197 | Sayım Noksanları Hesabı | 0,00 | 2.000,00 | 3.005,52 | 472 | Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı | 4.146.511,54 | 3.840.597,86 | 6.768.743,55 |
| **2** | **Duran Varlıklar** | **48.107.993,85** | **47.295.226,11** | **52.699.568,20** | **48** | **Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuku** | **0,00** | **199.787,75** | **4.653,76** |
| **22** | **Faaliyet Alacakları** | **1.668.933,57** | **231.066,93** | **739.269,78** | 481 | Gider Tahakkukları Hesabı | 0,00 | 199.787,75 | 4.653,76 |
| 220 | Gelirlerden Alacaklar Hesabı | 702.789,64 | 62.195,07 | 159.675,00 | **5** | **Öz Kaynaklar** | **44.551.308,07** | **42.057.661,90** | **38.666.582,76** |
| 222 | Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesap | 966.143,93 | 168.871,86 | 579.594,78 | **50** | **Net Değer** | **7.462.303,20** | **10.609.071,70** | **5.483.493,80** |
| **24** | **Mali Duran Varlıklar** | **1.429.170,79** | **1.429.170,79** | **3.729.504,49** | 500 | Net Değer/Sermaye Hesabı | 7.462.303,20 | 10.609.071,70 | 5.483.493,80 |
| 240 | Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı | 1.429.170,79 | 1.429.170,79 | 3.729.504,49 | **57** | **Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları** | **9.887.480,70** | **34.505.100,24** | **33.819.309,83** |
| 241 | Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Se | 0,00 | 0,00 | 100.000,00 | 570 | Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı | 9.887.480,70 | 34.505.100,24 | 33.819.309,83 |
| 247 | SERMAYE TAAHHÜTLERİ HESABI (-) | 0,00 | 0,00 | 100.000,00 | **58** | **Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları** | **562.863,87** | **562.863,87** | **3.056.510,04** |
| **25** | **Maddi Duran Varlıklar** | **45.009.889,49** | **45.634.988,39** | **48.005.982,71** | 580 | Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı | 562.863,87 | 562.863,87 | 3.056.510,04 |
| 250 | ARAZİ VE ARSALAR HESABI | 11.858.160,05 | 11.638.860,81 | 18.677.533,80 | **59** | **Dönem Faaliyet Sonuçları** | **27.764.388,04** | **2.493.646,17** | **2.420.289,17** |
| 251 | YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI | 229.478,92 | 13.213.065,11 | 20.266.195,38 | 590 | Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı | 27.764.388,04 | 0,00 | 2.420.289,17 |
| 252 | BİNALAR HESABI | 2.511.024,60 | 1.834.016,82 | 6.220.458,28 | 591 | Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-) | 0,00 | 2.493.646,17 | 0,00 |
| 253 | Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı | 690.091,11 | 944.222,36 | 1.374.013,84 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 254 | Taşıtlar Hesabı | 22.498.104,74 | 23.118.488,60 | 4.500.657,14 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 255 | Demirbaşlar Hesabı | 1.465.648,80 | 1.912.864,94 | 2.290.002,27 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 257 | BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI ( - ) | 4.180.586,20 | 7.044.112,25 | 5.322.878,00 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 258 | YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI | 9.937.967,47 | 17.582,00 | 0,00 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| **26** | **Maddi Olmayan Duran Varlıklar** | **0,00** | **0,00** | **0,00** | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 260 | Haklar Hesabı | 393.017,49 | 393.017,49 | 0,00 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 268 | Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) | 393.017,49 | 393.017,49 | 0,00 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| **29** | **Diğer Duran Varlıklar** | **0,00** | **0,00** | **224.811,22** | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 294 | Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varl | 90.712,16 | 0,00 | 283.761,74 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 299 | Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) | 90.712,16 | 0,00 | 58.950,52 | | | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| **Aktif Toplam** | | **72.009.255,23** | **66.793.875,65** | **74.381.438,98** | **Pasif Toplam** | | **72.009.255,23** | **66.793.875,65** | **74.381.438,98** |

www.balioglu.net

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **9** | **Nazım Hesaplar** | **68.810,00** | **1.309.376,00** | **2.799.384,97** | **9** | **Nazım Hesaplar** | **68.810,00** | **1.309.376,00** | **2.799.384,97** |
| **91** | **Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıy** | **68.810,00** | **1.309.376,00** | **1.267.019,00** | **91** | **Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıy** | **68.810,00** | **1.309.376,00** | **1.267.019,00** |
| 910 | Teminat Mektupları Hesabı | 68.810,00 | 1.309.376,00 | 1.267.019,00 | 911 | Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı | 68.810,00 | 1.309.376,00 | 1.267.019,00 |
| **92** | **Taahhüt Hesapları** | **0,00** | **0,00** | **95.267,60** | **92** | **Taahhüt Hesapları** | **0,00** | **0,00** | **95.267,60** |
| 920 | Gider Taahhütleri Hesabı | 0,00 | 0,00 | 95.267,60 | 921 | Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı | 0,00 | 0,00 | 95.267,60 |
| **99** | | **0,00** | **0,00** | **1.437.098,37** | **99** | | **0,00** | **0,00** | **1.437.098,37** |
| 990 | Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı | 0,00 | 0,00 | 1.437.098,37 | 999 | Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı | 0,00 | 0,00 | 1.437.098,37 |
| **Aktif Dipnot Toplam** | | **68.810,00** | **1.309.376,00** | **2.799.384,97** | **Pasif Dipnot Toplam** | | **68.810,00** | **1.309.376,00** | **2.799.384,97** |
| | | | | | | | | | |
| **Aktif Genel Toplam** | | **72.078.065,23** | **68.103.251,65** | **77.180.823,95** | **Pasif Genel Toplam** | | **72.078.065,23** | **68.103.251,65** | **77.180.823,95** |

www.balioglu.net

## BURSA GÜRSU BELEDİYESİ 2018 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

| Hesap Kodu | Yardımcı Hesap | | | | Giderin Türü | 2016 Yılı | 2017 Yılı | Cari Yıl (2018) | Hesap Kodu | Yardımcı Hesap | | | | Gelirin Türü | 2016 | 2017 Yılı | Cari Yıl (2018) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Kod1 | Kod2 | Kod3 | Kod4 | | TL | TL | TL | | Kod1 | Kod2 | Kod3 | Kod4 | | TL | TL | TL |
| 630 | 01 | | | | Personel Giderleri | 9.997.155,25 | 10.590.547,72 | 12.766.830,13 | 600 | 01 | | | | Vergi Gelirleri | 6.371.089,81 | 7.649.576,42 | 10.606.101,66 |
| 630 | 02 | | | | Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi | 1.407.212,69 | 1.541.225,31 | 1.737.902,88 | 600 | 03 | | | | Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri | 4.437.523,29 | 3.594.715,26 | 3.819.932,80 |
| 630 | 03 | | | | Mal Ve Hizmet Alım Giderleri | 14.744.177,32 | 11.865.474,70 | 16.070.674,85 | 600 | 04 | | | | Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler | 936.832,76 | 865.914,04 | 2.060.884,41 |
| 630 | 04 | | | | Faiz Giderleri | 667.569,55 | 678.674,87 | 0,00 | 600 | 05 | | | | Diğer Gelirler | 28.042.518,76 | 37.727.875,93 | 44.055.575,18 |
| 630 | 05 | | | | Cari Transferler | 10.355.519,39 | 12.758.419,98 | 14.470.630,53 | 600 | 11 | | | | Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri | 32.159.480,02 | 764.507,03 | 152.556,42 |
| 630 | 07 | | | | Sermaye Transferleri | 36.168,15 | 85.822,88 | 183.130,21 | 600 | 25 | | | | Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan | 878.804,93 | 119.000,00 | 640.000,00 |
| 630 | 11 | | | | Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri | 0,00 | 923.419,39 | 109.091,66 | | | | | | | | | |
| 630 | 12 | | | | Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan | 1.702.682,98 | 1.400.891,12 | 1.482.732,70 | | | | | | | | | |
| 630 | 13 | | | | Amortisman Giderleri | 2.544.201,99 | 2.885.891,05 | 2.338.032,86 | | | | | | | | | |
| 630 | 14 | | | | İlk Madde ve Malzeme Giderleri | 1.115.370,24 | 2.173.043,34 | 3.801.326,25 | | | | | | | | | |
| 630 | 20 | | | | Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler | 0,00 | 8.286.503,06 | 5.954.409,23 | | | | | | | | | |
| 630 | 30 | | | | Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler | 0,00 | 2.313,77 | 0,00 | | | | | | | | | |
| 630 | 99 | | | | Diğer Giderler | 2.491.803,97 | 23.007,66 | 0,00 | | | | | | | | | |
| **Toplam** | | | | | | **45.061.861,53** | **53.215.234,85** | **58.914.761,30** | **Toplam** | | | | | | **72.826.249,57** | **50.721.588,68** | **61.335.050,47** |
| | | | | | | | | | **Faaliyet Sonucu** | | | | | | **27.764.388,04** | **-2.493.646,17** | **2.420.289,17** |

www.balioglu.net

www.balioglu.net

# BURSA GÜRSU BELEDİYESİ

# 2018 YILI

# SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU

# İÇİNDEKİLER


1. **ÖZET** ..... **79**

2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU** ..... **80**

3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU** ..... **80**

4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI** ..... **80**

5. **GENEL DEĞERLENDİRME** ..... **81**

6. **DENETİM BULGULARI** ..... **83**


www.balioglu.net

# TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Stratejik Planda Maliyet Öngörülmeyen Faaliyetler ..... 84
Tablo 2: Toplam Kaynak İhtiyacı Tablosu ..... 88
Tablo 3: Bütçeden Kaynak Aktarılmayan Performans Göstergeleri ve Faaliyetler ..... 89
Tablo 4: Hedeflerden Sapmalarla İlgili Açıklamaları Eksik ya da Yetersiz Olan Göstergeler 92

www.balioglu.net

# BULGU LİSTESİ

A. Denetim Bulguları

1. Stratejik Planda Kurumun İdari ve Mali Kapasitesine Göre Fazla Sayıda Amaç ve Hedef Bulunması

2. Stratejik Planda, Stratejik Hedeflere Ait Bazı Faaliyetlerle İlgili Maliyetlendirme Yapılmaması

3. Stratejik Planda Kurumun Yasal Olarak Görev, Yetki ve Sorumluluk Alanında Yer Almayan Hizmetlerle İlgili Hedefler Belirlenmesi

4. Performans Programında "Temel Politika ve Öncelikler" Kısmında Hükümet Programı, Kalkınma Planı ve İdare İle İlgili Bilgilere Yer Verilmemesi

5. Performans Hedefleri ile Bütçe Arasında İlişkinin Kurulmamış Olması

6. İdare Faaliyet Raporunda Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi Bölümünün Eksik Olması

7. İdare Faaliyet Raporunda, Performans Hedefleriyle İlgili Sapmaların Tam, Doğru ve İkna Edici Şekilde Açıklanmaması

8. Kurumda Performans Bilgisinin Üretildiği, Kaydedildiği ve Analiz Edildiği Veri Kayıt Sisteminin Mevcut Olmaması

www.balioglu.net

# 1. ÖZET

Bu rapor, Gürsu Belediyesinin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Gürsu Belediyesi hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015–2019 dönemine ait Stratejik Plan
- 2018 yılı Performans Programı
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri

Gürsu Belediyesi 9 Mayıs 1990 tarih ve 3644 sayılı kanunla ilçe statüsünü kazanmış, Ekim 1991 tarihinde kuruluş işlemlerini tamamlayarak ilçe olarak hizmete başlamıştır.

www.balioglu.net

Performans esaslı bütçeleme sistemi gereği Gürsu Belediyesinin hazırladığı üç temel belge olan 2015–2019 Stratejik Planı 09.09.2014 tarihinde, 2018 yılı Performans Programı 18.10.2017 tarihinde ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu ise 24.04.2019 tarihinde yayımlanmıştır. Belgeler raporlama gerekliliklerine uyum (mevcudiyet, zamanlılık,) açısından incelenmiş ve bu incelemenin sonucunda Stratejik Plan, Performans Programı ve Faaliyet Raporunun gereken nitelikleri sağladığı görülmüştür.

Ayrıca yukarıda sayılan dokümanlardan Stratejik Plan, performans bilgisinin içeriğine yönelik aranan şartlardan ilgililik, ölçülebilirlik, iyi tanımlanma ve sunum açısından değerlendirilmiş; söz konusu dokümanın bulguda belirtilen nedenlerle sunum kriterine kısmen uyduğu kanaatine varılmıştır. Performans Programı ilgililik, ölçülebilirlik, iyi tanımlama ve sunum açısından değerlendirilmiş olup söz konusu dokümanın; performans hedefleri için belirlenen faaliyetlerin program ile bütçe arasında bağ kuracak nitelikte olmadığı, programdaki bazı hedeflerin göstergelerinin mevcut olmadığı ya da iyi tanımlanmadığı, performans programının hazırlanmasında hükümet programı, kalkınma planı ve idare ile ilgili temel politika ve önceliklere yer verilmediği tespit edilmiştir. İdare Faaliyet Raporu ise performans bilgisinin içeriğine yönelik şartlardan tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ikna edicilik açısından incelenmiş ve bu incelemelerin sonucunda, performans hedefleriyle ilgili

meydana gelen sapmaların tam, doğru ve ikna edici şekilde açıklanmadığı ve mevzuatta belirtilen kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmediği görülmüştür.

Belediyenin tüm veri kayıt sistemleri incelendiğinde, faaliyet dönemi içerisindeki verilerin toplanması, işlenmesi ve analizine yönelik riskleri tespit edecek, yıl içindeki değişiklikleri takip ederek kontrolünü sağlayacak, belgelenmiş prosedürleri olan sorumluların ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin veri kayıt sisteminin kurulmadığı görülmüştür.

## 2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

## 3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

## 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi

ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Gürsu Belediyesinin yayımladığı 2015–2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

## 5. GENEL DEĞERLENDİRME

Gürsu Belediyesinin 2018 yılı performans denetimi kapsamında Kurum tarafından yayımlanan 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ile 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu, incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Gürsu Belediyesi, 2015-2019 dönemine ait Stratejik Planı'nda kurumun misyon ve vizyonunu gerçekleştirmek üzere 4 odak alan üzerine yerleştirilmiş 21 stratejik amaç, bu amaçların altında 58 stratejik hedef ve bu hedeflere yönelik performans göstergeleri belirlemiştir. Stratejik planın değerlendirilmesine ilişkin bulgularda yer alan ve aşağıda belirtilen hususlar hariç olmak üzere; stratejik planın yayımlanmış olmasıyla "mevcudiyet" açısından; mevzuatta belirtilen şekil ve içeriğe sahip olmasıyla da "sunum" açısından ilgili mevzuata uygun olduğu görülmüş, plandaki amaç ve hedeflerin bulgularda yer alan hususlar dışında genel olarak ilgili, ölçülebilir ve iyi tanımlanmış olduğu görülmüştür. Kurumun 2015-2019 dönemine ait Stratejik Planı'nın 09.09.2014 tarihinde yayımlanmış olması sebebiyle planın "zamanlılık" kriterine de uygun olduğu tespit edilmiştir.

Gürsu Belediyesi tarafından hazırlanan stratejik planda kurumun idari ve mali kapasitesini aşacak, gerçekleştirilmesi ve izlenmesi mümkün olmayacak kadar fazla sayıda amaç ve hedefin belirlendiği görülmüştür. Buna ek olarak kurumun stratejik planında yer alan bazı hedeflerin kurumun, görev, yetki ve sorumluluk alanı dışında olduğu, bu hedefler için bütçeden bir kaynak tahsisinin mümkün olmadığı görülmüştür. Ayrıca stratejik hedefleri gerçekleştirecek faaliyetlere ait maliyet tablosunda bazı faaliyetler için maliyet tahmininin yer almadığı tespit edilmiştir.

Kurumun 2018 yılı Performans Programı 18.10.2017 tarihinde yayımlanmış olduğundan mevcudiyet ve zamanlılık kriteri sağlanmıştır. Programda 58 performans hedefi ve bu hedeflere yönelik 232 performans göstergesi bulunmaktadır. Performans Programı, Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular'da yer alan hususlar hariç

www.balioglu.net

olmak üzere genel olarak mevzuata uygundur. İdare Performans Tablosunda toplam kaynak ihtiyacının % 54,57'sinin genel yönetim gideri olarak ayrıldığı, bu nedenle de herhangi bir hedef ve göstergeyle ilişkilendirilmediği görülmektedir.

Kurum Performans Programı'nda stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerle ilgili idare tarafından 2018 mali yılı için toplam 58 adet performans hedefi belirlenmiştir. Performans Programı'na ilişkin yapılan incelemede, performans hedefi tablolarının alt kısmında yer alan bazı faaliyetler için gerek bütçe içinden gerekse de bütçe dışından herhangi bir kaynak tahsisinin yapılmadığı görülmüştür. Performans hedefleriyle ilgili faaliyetlere bir kaynak tahsisi edilmemesi bütçe ile performans hedefi arasında ilişki kurulmasını engelleyerek, bütçe uygulama sonuçları üzerinden performans hedeflerinin tam ve doğru şekilde ölçülmesi imkânını ortadan kaldırmaktadır.

Performans esaslı bütçeleme sisteminin temel unsurlarını stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporları oluşturmaktadır. Stratejik plan ve performans programları vasıtasıyla kamu idarelerinin temel politika hedefleri ile bunların kaynak ihtiyaçları arasında bağlantı kurulmaktadır. Performans programları, stratejik planlarla bütçeler arasında daha güçlü bağ kurulmasını sağlayan araçlardır. Gürsu Belediyesi Performans Programı'nda hükümet programı, kalkınma planı ve idare ile ilgili temel politika ve önceliklere yer verilmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Kurumun 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu, 24.04.2019 tarihinde yayımlanmış olduğundan mevcudiyet ve zamanlılık kriteri karşılanmıştır. Faaliyet Raporunun, Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgularda yer alan hususlar hariç olmak üzere, genel olarak şekil ve içerik açısından yönetmelikte belirlenen ilke ve esaslara uygun olduğu görülmüştür. Ancak, Kurum İdare Faaliyet Raporu'nda performans göstergeleriyle ilgili hedeflerin gerçekleşme durumunun ve meydana gelen sapmaların tam ve doğru şekilde açıklanmadığı, sapmalara ilişkin değerlendirmelerin idarenin performans sonuçlarıyla ilgili ikna edici bilgiler içermediği tespit edilmiştir. Buna ek olarak Belediyenin faaliyet raporunda "Kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesi" başlığı oluşturulmuş, ancak kurumun hedef ve amaçlarına ulaşabilmesi için teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği ve teknolojik kapasitesiyle alakalı herhangi bir değerlendirme yapılmayarak ilgili başlığın altının boş bırakıldığı tespit edilmiştir. Rapordaki bu eksiklik kurumun gelecekte belirlemiş olduğu hedeflere ulaşıp ulaşmayacağına ilişkin sağlıklı bir değerlendirme yapılmasına imkân tanımamaktadır.

Kurum tarafından ilgili mali yıl için belirlenmiş bir performans hedefi, bu hedeflere ulaşmak için yürütülecek faaliyet ve göstergeler mevcut olmakla beraber, bunların uygulama sonuçlarını gösteren performans bilgilerinin bir kısmının tam, doğru, tutarlı, güvenilir ve ikna edici veriler içermediği görülmüştür. Ayrıca, performans esaslı bütçeleme sürecinin ilgili mevzuatta tanımlanan şekliyle işleyebilmesi için veri kayıt sistemine ihtiyaç olmasına rağmen, kurumda böyle bir sistemin olmadığı görülmüştür.

Genel olarak kurumda performans yönetim sisteminin kurulmasına yönelik bir takım adımlar atıldığı ancak, kurumsal kapasite yetersizliğinden dolayı hedeflenen başarının elde edilemediği görülmüştür. Stratejik planın ve performans programının etkin şekilde uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilebilmesi için, performans programındaki hedef ve göstergelerin birbiriyle ilgili ve uyumlu olması, faaliyet sonuçlarının tam, doğru ve ikna edici şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Kurum tarafından kamuoyuna açıklanan performans bilgisinin tam, güvenilir ikna edici ya da doğrulanabilir olması açısından bu bilgilerin üretildiği, kaydedildiği, toplandığı ve analiz edildiği bir veri kayıt sisteminin kurulmasına ihtiyaç vardır.

www.balioglu.net

# 6. DENETİM BULGULARI

## A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

**BULGU 1: Stratejik Planda Kurumun İdari ve Mali Kapasitesine Göre Fazla Sayıda Amaç ve Hedef Bulunması**

Kurumun stratejik planı üzerinde yapılan incelemede, kurumun idari ve mali kapasitesini aşacak, gerçekleştirilmesi ve izlenmesi mümkün olmayacak kadar fazla sayıda amaç ve hedefin belirlendiği görülmüştür.

Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu'nda, "Amaçlar kuruluşun ulaşmayı hedeflediği sonuçların kavramsal ifadesidir. Amaçlar, kuruluşun hizmetlerine ilişkin politikaların uygulanması ile elde edilecek sonuçları ifade eder." denilmektedir.

Kılavuz'da da belirtildiği üzere, stratejik planın uygulanabilmesi için, kurumun stratejik amaçlarının gerçekçi ve ulaşılabilir olması, amaç ve hedefler belirlenirken kurumun idari, mali ve teknik kapasitesinin dikkate alınması gerekmektedir. Kılavuz'da plandaki amaç sayısının en az iki, en fazla yedi olması gerektiği belirtilmesine rağmen, Kurum stratejik planında 21 tane amaç ve bunlara bağlı 58 adet hedef belirlenmiştir. Bu yönüyle plandaki amaç ve hedef sayısının fazlalığı, bu hedeflerin ulaşılabilirliğini azalttığı

değerlendirilmektedir. Kaldı ki kurumun ilgili mali yıla ait performans programında ve faaliyet raporunda stratejik amaç veya hedeflerle, performans hedefleri arasında bağlantı kurulamadığı görülmekte, kurumun faaliyet raporunda da pek çok hedefe ulaşılamadığı açıkça raporlanmaktadır. Bu durumun, stratejik hedeflerin kurumun idari, mali ve teknik kapasitesini aşacak şekilde fazla sayıda belirlenmesinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda gerekli işlemler yeni 2020-2024 Stratejik plan hazırlığı içerisinde yapılacak olup bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. Stratejik plandaki amaç ve hedeflerin kurumun yasal görev ve yetki alanıyla uyumlu olması gerekmektedir. Takip eden denetimde, tespite ilişkin düzeltici işlem yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

**BULGU 2: Stratejik Planda, Stratejik Hedeflere Ait Bazı Faaliyetlerle İlgili Maliyetlendirme Yapılmaması**

www.balioglu.net

Kurumun stratejik planı üzerinde yapılan incelemede stratejik hedefleri gerçekleştirecek faaliyetlere ait maliyet tablosunda bazı faaliyetler için maliyet tahminin yer almadığı görülmüştür.

Stratejik Plan Hazırlama Kılavuzu'na göre, stratejik planda yer alan hedefleri gerçekleştirmek için yürütülecek faaliyetlerin 5 yıllık dönem için maliyetlerinin belirlenmesi ya da tahmini rakamların ortaya konulması gerekmektedir. Bu kapsamda, her bir hedefi gerçekleştirmeye dönük faaliyet/projeler belirlendikten sonra faaliyet/projelerin bütçe ile ilişkisinin kurulması şarttır. Stratejik planda, yürütülecek faaliyetlere ait maliyetleri gösteren tabloda, bazı faaliyetler için bir tutar belirlenmediği görülmüştür. Stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemeden kurumsal faydanın sağlanabilmesi için Kılavuz'a uygun olarak stratejik hedefleri gerçekleştirecek tüm faaliyetler için maliyetlendirme yapılması gerekmektedir.

**Tablo 1: Stratejik Planda Maliyet Öngörülmeyen Faaliyetler**

| **Amaç** | **Hedefler** | |
|---|---|---|
| 5. Mali Yapının | 5.2 | Tahakkuk Artışı Sağlamak |

| | | |
|---|---|---|
| Güçlendirilmesi | 5.2 | Tahakkuk Eden Gelirlerin Tahsilatını Artırmak |
| 8. Destek Hizmetlerinin Etkinlik ve Verimliliğinin Artırılması | 8.1 | Kurumun Satınalma ve İhale Hizmetlerinin, Saydam ve Planlı Şekilde Yürütülmesi |
| | 8.2 | Müdürlük taşınır kayıt ve kontrol işlemlerini hesap verebilir düzeyde tutmak |
| 11. Vizyon Projeleri Hayata Geçirerek Kentsel Yaşam Kalitesinin Artırılması | 11.5 | Gürsu Kent Meydanı ve Osmanlı Mimarili Kapalı Çarşı |
| | 11.9 | Gürsu Ovası İçin alternatif Su Dağıtım Projesini Hayata Geçirmek |
| 12.Sağlıklı, Yaşanabilir ve Sürdürebilir Bir Çevrenin Sağlanması | 12.3 | İlçemizde görsel, işitsel ve çevresel kirlilik unsurlarıyla mücadele etmek |
| | 12.4 | Atık geri dönüşüm etkinliğini sağlamak |

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda gerekli işlemler yeni 2020-2024 Stratejik plan hazırlığı içerisinde yapılacak olup bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. Stratejik hedeflerin kurumun idari ve mali kapasitesiyle uyumlu sayıda belirlenmesi şarttır. Takip eden denetimde, tespite ilişkin düzeltici işlem yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

**BULGU 3: Stratejik Planda Kurumun Yasal Olarak Görev, Yetki ve Sorumluluk Alanında Yer Almayan Hizmetlerle İlgili Hedefler Belirlenmesi**

Kurumun stratejik planı ve performans programı üzerinde yapılan incelemede, stratejik planda yer alan bazı hedeflerin kurumun, görev, yetki ve sorumluluk alanı dışında olduğu, bu hedefler için bütçeden bir kaynak tahsisinin mümkün olmadığı görülmüştür.

Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu'na göre, stratejik amaçlar, kuruluşun ulaşmayı hedeflediği sonuçlar olup, amaçların kuruluşun misyonunu gerçekleştirmesine katkıda bulunması, misyon, vizyon ve temel değerlerle uyumlu olması gerekmektedir. Kamu idareleri için misyon bir kuruluşun varlık sebebi, ilgili mevzuatta kuruluşa yüklenen görev ve

sorumlulukların kavramsal ifadesidir. Kılavuz'a göre hedefler, amaçların gerçekleştirilebilmesine yönelik spesifik ve ölçülebilir alt amaçlar olup, hedeflerin amaçlarla ilgili olması gerekmektedir. Stratejik planın uygulanabilmesi bakımından, kurumun bir hedefi belirlerken iddialı, ancak imkânsız nitelikte belirlememesi büyük önem taşımaktadır.

Kurumun stratejik planı incelendiğinde, plandaki hedeflerin bazılarının kurumun misyonuyla ya da yasal görev ve sorumluluk alanıyla ilgili olmadığı, çeşitli bakanlıklar tarafından başlatılmış olan projelerin bitirilmesine yönelik hedefler olduğu görülmektedir. Stratejik planlamanın temel amacı kurum misyonuyla uyumlu amaç ve hedefler üzerinden vizyon olarak belirlenen noktaya ulaşmada kuruma atacağı adımları belirleme konusunda yardımcı olmaktır. Dolayısıyla da stratejik planda belirlenecek hedeflerin kurum misyonuyla uyumlu, gerçekçi ve imkân dâhilinde olması gerekmektedir. "Tam Donanımlı Devlet Hastanesi", "Üniversitesi Projesi", "Spor Fabrikası Projesi" gibi hedefler, belediyenin yasal ve idari görev ve sorumluluk kapsamında yer almayan hedeflerdir, dolayısıyla da, stratejik amaçlarla ilgili olmayan bu hedefler için stratejik planlama döneminde bütçeden doğrudan bir kaynak tahsisinde bulunulması mümkün değildir.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda gerekli işlemler yeni 2020-2024 Stratejik plan hazırlığı içerisinde yapılacak olup bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. Performans esaslı bütçelemeden hedeflenen başarının sağlanabilmesi için stratejik hedefleri gerçekleştirecek tüm faaliyetler için maliyetlendirme yapılması gerekmektedir. Takip eden denetimde, tespite ilişkin düzeltici işlem yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

## B. Performans Programının Değerlendirilmesi

### BULGU 4: Performans Programında "Temel Politika ve Öncelikler" Kısmında Hükümet Programı, Kalkınma Planı ve İdare İle İlgili Bilgilere Yer Verilmemesi

Belediyenin Performans Programı'nın incelenmesi neticesinde performans programında hükümet programı, kalkınma planı ve idare ile ilgili temel politika ve önceliklere yer verilmediği görülmüştür.

Performans esaslı bütçeleme sisteminin temel unsurlarını stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporları oluşturmaktadır. Stratejik plan ve performans programları vasıtasıyla kamu idarelerinin temel politika hedefleri ile bunların kaynak ihtiyaçları arasında

bağlantı kurulmaktadır. Performans programları, stratejik planlarla bütçeler arasında daha güçlü bağ kurulmasını sağlayan araçlardır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "*Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme*" başlıklı 9'uncu maddesinde, kamu idarelerinin kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat hükümleri ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonları oluşturmak amacıyla stratejik plan hazırlayacağı, bu planlar sayesinde kamu idarelerinin performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçme, izleme ve değerlendirme imkanına sahip olacağı belirtilmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 9' uncu maddesi ile kamu idarelerine yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlama yükümlülüğü getirmiştir. Kamu idarelerinin bütçelerini stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlamaları için Performans Programı Hazırlama Rehberi yayımlanmıştır.

www.balioglu.net

Performans Programı Hazırlama Rehberi'nin Ekler kısmında yer alan "*Performans Bilgileri*" başlığında kamu idareleri performans programlarını hazırlarken "*Temel Politika ve Öncelikler*" kısmında hükümet programında, kalkınma planı ve stratejik planda yer alan, idare ile ilgili politika ve önceliklere kısaca yer verileceği ifade edilmiştir.

Ancak belediyenin performans programında yapılan incelemede temel politika ve öncelikler başlığı altında hükümet programında, kalkınma plan ve stratejik planda yer alan idare ile ilgili temel politika ve önceliklere yer verilmediği tespit edilmiştir.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda 2020 performans programı hazırlık aşamasında yapılacak olup, bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir" denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. Performans Programındaki başlıkların Performans Programı Hazırlama Rehberi'ne uygun olması gerekmektedir.

**BULGU 5: Performans Hedefleri ile Bütçe Arasında İlişkinin Kurulmamış Olması**

5018 sayılı Kanun'la yürürlüğe giren performans esaslı bütçe anlayışının temelinde performans programları aracılığıyla stratejik plan ile kurum bütçeleri arasında bağ kurulması yer alır. Kamu idarelerinin hazırlayacakları performans programında, stratejik planda yer alan

orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere ilişkin yıllık hedefler, bu hedefleri gerçekleştirmek üzere belirlenen faaliyetler ile bunların kaynağının yer alması gerekmektedir. Performans Programı Hazırlama Rehberi'nde de belirtildiği üzere, faaliyetlerle bu faaliyetlerin kaynak ihtiyacının tam ve doğru şekilde belirlenebilmesi açısından, her bir faaliyetin açık ve tanımlanabilir olması, yürütülecek iş ve hizmetlerin somut şekilde ortaya konulması gerekmektedir.

Kurum Performans Programı'nda stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerle ilgili idare tarafından 2018 mali yılı için toplam 58 adet performans hedefi belirlenmiştir. Yapılan incelemede, performans hedefi tablolarının alt kısmında yer alan bazı faaliyetler için gerek bütçe içinden gerekse de bütçe dışından herhangi bir kaynak tahsisinin yapılmadığı görülmüştür. Performans hedefleriyle ilgili faaliyetlere bir kaynak tahsisi edilmemesi bütçe ile performans hedefi arasında ilişki kurulmasını engelleyerek, bütçe uygulama sonuçları üzerinden performans hedeflerinin tam ve doğru şekilde ölçülmesi imkânını ortadan kaldırmaktadır.

www.balioglu.net

Performans esaslı bütçelemenin etkin şekilde uygulanabilmesi, ilgili mali yıla ait bütçe ödenekleriyle, gerçekleştirilmesi planlanan hedefler arasında ilişki kurulmasına bağlıdır. Bunun için, her bir faaliyete tahsis edilen kaynakların net olarak belirlenmesi, faaliyetler için öngörülen genel yönetim giderlerinin mümkün olduğunca düşük tutulması gerekmektedir. Zira, genel yönetim giderleri, faaliyetler ile doğrudan ilişkilendirilemeyen ve faaliyet maliyetlerine dâhil edilemeyen ancak, idarenin kurumsal ve yönetsel ihtiyaçlarının karşılanması için yapılması gereken genel giderlerdir. Diğer bir ifadeyle, birden fazla faaliyete ya da faaliyetle birlikte kurumsal ihtiyaçlara hizmet eden ancak, faaliyet maliyetine dâhil edilemeyen bakım, onarım, temizlik ve aydınlatma gibi giderler, ancak genel yönetim gideri olarak değerlendirilebilir. Kurumun performans programındaki İdare Performans Tablosu'na bakıldığında, Performans Hazırlama Rehberi'ne aykırı olarak performans hedefleri maliyetler toplamı ile genel yönetim giderlerinin ayrı ayrı belirlenmediği görülmektedir. Programın, Toplam Kaynak İhtiyacı Tablosu'nda bütçeden tahsis edilen kaynaklar ilgili rakamları aşağıda görülmektedir.

**Tablo 2: Toplam Kaynak İhtiyacı Tablosu**

| Toplam Kaynak İhtiyacı | Faaliyet Toplamı | Genel Yönetim Giderleri | Diğer İdarelerce Transfer Edilecek Kaynak Toplamı |
|---|---|---|---|

| | | | |
|---|---|---|---|
| 64.750.0000-TL | 29.415000-TL | 35.334.000-TL | 0,00 |

Tablodan da görüleceği üzere, genel yönetim giderleri, toplam kaynak ihtiyacının yaklaşık % 54' ünü oluşturmaktadır. Bu durum, bütçede ödeneklerinin yarısından fazlasının herhangi bir performans hedefiyle ilişkisinin olmadığına işaret etmektedir.

Bütçe ile performans program arasında tam ve doğru bir ilişki kurulabilmesi için, performans hedefleri için belirlenen faaliyetlerin iyi tanımlanması, gerekli kaynak ihtiyacının tam olarak belirlenmesi böylece genel yönetim giderlerinin toplam kaynak ihtiyacı içindeki payının azaltılması gerekmektedir. Bütçeden kaynak aktarılmayan performans göstergeleri/faaliyetlerinden örnek olarak seçilenler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

**Tablo 3: Bütçeden Kaynak Aktarılmayan Performans Göstergeleri ve Faaliyetler**

| Performans Hedefi | Performans Göstergesi | Faaliyetler |
|---|---|---|
| **2.1** İletişim, Tanıtım ve İstişare Faaliyetlerini Geliştirmek | Vatandaş-Belediye toplantı sayısı | **F2.1.1** Birim müdürlerinin de katılımı ile mahallelerimizde vatandaş-belediye istişare toplantılarının düzenlenmesi |
| **3.1** Çalışanların kapasite, verimlilik ve motivasyonunu yükseltmek | Eğitim ihtiyaç analizinin tamamlanma oranı(%) | **F.3.1.1** Her yıl düzenli olarak tüm personel için eğitim ihtiyaç analizinin yapılması |
| **4.1** Kalite yönetim sisteminin sürekliliğini sağlamak | YGG ve iç tetkik toplam sayısı | **F.4.1.2** Yönetimi gözden geçirme toplantılarının yapılarak kurumda iyileştirmeye açık alanların tespiti ve değerlendirilmesi |
| **5.2** Tahakkuk artışı sağlamak | Gayrimenkul sahiplerinin Emlak ve Çevre Temizlik Vergilerinin kayıt altına alınması ve bildirilmesi<br>Emlak Vergisi değer tespit tamamlama oranı | **F.5.2.1** Vergi beyanında bulunmamış mükellefleri tespit edecek olan tarama ekibinin daha etkin çalışmasının sağlanması ve mükellef taramalarının bitirilmesi<br><br>Emlak Vergilerinin güncel değerleri ile ödenmesi sağlamak amacı ile yeniden değerleme tespitlerinin yapılması |

www.balioglu.net

| | | |
|---|---|---|
| **5.3** Tahakkuk eden gelirlerin tahsilatını artırmak | İcrada olan alacakların tahsilat oranı (%) | **F.5.3.1** Tahakkukları gerçekleşmiş ancak ödemesi yasal sürede gerçekleşmemiş alacaklara ait tahsilatların yapılması |
| **8.1** Kurumun satın alma ve ihale hizmetlerini saydam, planlı, idarenin amaçlarına ve mevzuatlara uygun bir şekilde yürütmek | Doğrudan teminlerde en geç 15 gün içerisinde satın alım işleminin tamamlanma oranı (%) | **F8.1.1** Mal ve hizmet alımı ile ilgili satın alma iş ve işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yürütülmesi |
| **8.2** Müdürlük taşınır kayıt ve kontrol işlemlerini hesap verilebilir bir düzeyde yürütmek | Birim taşınır sayımının mevcut kayıtlarla örtüşme oranı (min %) | **F.8.2.1** Müdürlüğümüzdeki taşınır malların takip, kontrol ve envanter takip işlemlerinin yapılması |
| **9.1** Çarpık kentleşmeyi önlemek amacıyla imar planı ve revizyon çalışmalarını yapmak | İmar plan revizyonlarının tamamlanma oranı (%) | **F.9.1.2** Mahalle konumuna geçen Hasanköy, Kumlukalan, Ağaköy, Cambazlar, Kazıklı, İğdir, Karahıdır da uygulama imar planlarına esas hali hazır harita çalışmalarının yapılması |
| **9.5** Yerleşim alanlarındaki yapılaşmaların imar kanunu ve mevzuata uygun teşekkül etmesini sağlamak | Yıkım ekibin oluşturulması ve eğitimi | **F.9.5.2** Yıkım ekibinin kurulması ve eğitilmesi |
| **12.4** Geri dönüşüm etkinliğini artırmak | Çöpe giden ambalaj atıklarının geri kazanım oranı (%) | **F.12.4.1** Ambalaj atıklarının kaynağında ayrıştırılarak toplanması |

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda gerekli işlemler yeni 2020-2024 Stratejik plan hazırlığı ve 2020 performans programı hazırlık aşamasında yapılacak olup, bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. Performans esaslı bütçeleme gereği bütçe ile performans programı arasında ilişki kurulması gerekmektedir.

## C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

**BULGU 6: İdare Faaliyet Raporunda Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi Bölümünün Eksik Olması**

Kurumun faaliyet raporu üzerinde yapılan incelemede faaliyet raporunda kurumsal

www.balioglu.net

kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesi başlığı altında bir değerlendirmenin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in "Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı**"** başlıklı 18'inci maddesinde birim ve idare faaliyet raporları, bu madde kapsamında yer alan bölümleri ve bilgileri içerecek şekilde hazırlanacağı belirtilmiştir.

Aynı maddenin "Kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesi" başlıklı "ç" bendinde, bu bölümde orta ve uzun vadeli hedeflere ulaşılabilmesi sürecinde teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği, teknolojik kapasite gibi unsurlar açısından içsel bir durum değerlendirmesi yapılarak idarenin üstün ve zayıf yanlarına yer verileceği belirtilmiştir.

Belediyenin faaliyet raporunda "Kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesi" başlığı oluşturulmuş, ancak kurumun hedef ve amaçlarına ulaşabilmesi için teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği ve teknolojik kapasitesiyle alakalı herhangi bir değerlendirme yapılmayarak ilgili başlığın altının boş bırakıldığı tespit edilmiştir. Rapordaki bu eksiklik kurumun gelecekte belirlemiş olduğu hedeflere ulaşıp ulaşmayacağına ilişkin sağlıklı bir değerlendirme yapılmasına imkân tanımamaktadır.

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda 2019 faaliyet raporu hazırlık aşamasında yapılacak olup, bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. Faaliyet raporunda, bütçeyle ödenek aktarılan tüm faaliyetlerin uygulama sonuçlarıyla ilgili açıklama ve değerlendirme yapılması gerekmektedir. Takip eden denetimde, tespite ilişkin düzeltici işlem yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

**BULGU 7: İdare Faaliyet Raporunda, Performans Hedefleriyle İlgili Sapmaların Tam, Doğru ve İkna Edici Şekilde Açıklanmaması**

Kurum İdare Faaliyet Raporu'nda performans göstergeleriyle ilgili hedeflerin gerçekleşme durumunun ve meydana gelen sapmaların tam ve doğru şekilde açıklanmadığı, sapmalara ilişkin değerlendirmelerin idarenin performans sonuçlarıyla ilgili ikna edici bilgiler içermediği tespit edilmiştir.

Faaliyet raporlarının temel amacı, kurumun görev, yetki ve sorumluluklarıyla ilgili

stratejik planında ve performans programında belirlenen hedefleri, bunlara ilişkin kriter/ölçütler üzerinden değerlendirerek faaliyet sonuçlarıyla ilgili kamu oyunu ve meclisi tam ve doğru şekilde bilgilendirmektir. Performans esaslı bütçelemeden hedeflenen başarının sağlanabilmesi bakımından, faaliyet raporunda, bütçeyle ödenek aktarılan tüm faaliyetlerin uygulama sonuçlarıyla ilgili açıklama ve değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Kurum İdare Faaliyet Raporu'nda ilgili mali yıldaki performans hedeflerinin tamamının uygulama sonuçlarının değerlendirilmediği tespit edilmiştir. Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in raporlama ilkeleri arasında "tam açıklama" ilkesi yer almaktadır. Bu ilke gereğince faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin eksiksiz olması, ilgili yılda yürütülen/yürütülmesi gereken faaliyet sonuçlarının tüm yönleriyle açıklanması gerekmektedir.

Kurum İdare Faaliyet Raporu'ndaki Performans Sonuçları Tablosu'ndan kimi performans hedeflerine ulaşılamadığı, bazı performans göstergelerinde alınacak önlemlerle ilgili yeterli açıklamanın yapılmadığı görülmektedir. Bu durum, performans göstergelerine ilişkin uygulama sonuçlarına yönelik değerlendirmelerin, gerçekçi ve ikna edici bilgiler içermediğini göstermektedir. Hedeflerden sapmalara ilişkin açıklamaları eksik ya da yetersiz olan performans göstergelerinden örnek olarak seçilenler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

www.balioglu.net

**Tablo 4: Hedeflerden Sapmalarla İlgili Açıklamaları Eksik ya da Yetersiz Olan Göstergeler**

| Performans Göstergeleri | 2018 Hedefi | Gerçekleşen | Kurumun Açıklamaları | Değerlendirme |
|---|---|---|---|---|
| İş güvenliği kurulu toplantı sayısı | 6 | 1 | 2018 yılı içerisinde 1 defa iş güvenliği kurulu toplantısı organize edilmiştir. | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Toplam kalite yönetimi teknikleri eğitimi verilen personel sayısı (min. kişi/yıl) | 20 | - | - | Gerçekleşen sayı belirtilmemiş, sapma nedeni açıklanmamış. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Eğitim Memnuniyet Oranı | %85 | | 2018 yılı içerisinde gerçekleşen eğitimlerde 145 adet Eğitim Değerlendirme Formu düzenlenmiştir. | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| İlçenin tarihi-kültürel ve turizm değerleriyle ilgili medyada yer alan haber adedi | 1800 | 1000 | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Öz değerlendirme ekibinin kurularak çalışmaların başlatılması<br>Yapılan iyileştirme öneri sayısı | 8 | - | . | Gerçekleşen sayı belirtilmemiş herhangi bir açıklamaya da yer verilmemiştir. |
| Hizmet alanları ile ilgili çeşitli araştırma ve anket çalışmalarının yapılması | 80% | - | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Kent konseyinin etkinlik ve verimliliğinin artırılması<br>Kent konseyinin hizmetlerinden memnuniyet oranı (%) | 75% | - | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Kent Estetiğine katkı sağlayan | 4 adet | 2 | Zafer Mah.Zafer caddesi ile Yiğit caddesi | Kent Estetiğine katkı sağlayan projelerin |

www.balioglu.net

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| projelerin yapılması<br><br>Yeni Yapılan Mahalle Meydanları Sayısı | | | kesişimine 1 Osmanlı çeşmesi yapıldı. Şehit Cüneyt Yıldız Devlet hastanesi önüne Şehit Başkan Cüneyt Yıldız heykeli yapıldı. | yapılması<br><br>Yeni Yapılan Mahalle Meydanları Sayısına ilişkin olarak 4 adet meydanın yapılması belirlenmiş ancak gerçekleşen 2 adet olmuştur. Yapılan açıkla ise farkın sebebini tam olarak ortaya koymamaktadır. |
| Sınıflarına göre ayın esnafı ödüllendirme sayısı | 10 | 0 | Ayın esnafı ödülü uygulaması yapılmamıştır | Sınıflarına göre ayın esnafı ödüllendirme sayısı 10 olarak belirlenmiş ancak gerçekleşen sayının 0 olduğu tespit edilmiştir. Açıklamada sadece yapılmadığı belirtilmiştir. |
| Evde bakım hizmeti talep eden vatandaşlarımıza hizmet verilen kişi sayısı | 450 | - | 01.01.2017 tarihi itibari ile hasta nakil hizmeti veriliyor. | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Vatandaşlarımızın sağlık hizmetleri ile ilgili memnuniyet oranı | %100 | - | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| KETEM sağlık tarama hizmeti sunulan kişi sayısı | 500 | - | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Sağlıkla ilgili konularda kurum personelinin ve kamuoyunun bilgi ve bilinç | 4 | - | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |

www.balioglu.net

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| düzeyinin yükseltilmesine yönelik faaliyetler (Etkinlik Sayısı) | | | | |
| Kent Estetiğine katkı sağlayan projelerin yapılması ve yeni yapılan mahalle meydanları Sayısı | 4 adet | 2 | Zafer Mah.Zafer caddesi ile Yiğit caddesi kesişimine 1 Osmanlı çeşmesi yapıldı. Şehit Cüneyt Yıldız Devlet hastanesi önüne Şehit Başkan Cüneyt Yıldız heykeli yapıldı. | Kent Estetiğine katkı sağlayan projelerin yapılması<br>Yeni Yapılan Mahalle Meydanları Sayısına ilişkin olarak 4 adet meydanın yapılması belirlenmiş ancak gerçekleşen 2 adet olmuştur. Yapılan değerlendirme farkın sebebini açıklamak için yeterli değildir. |
| Yıkım ekibin oluşturulması ve eğitimi | 100% | %0 | Yıkım işlemleri İhale Kanununun 4734-19.Maddeye gore ve 22d Doğrudan Temin veya Belediye ekiplerince yapılır. | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Tespiti yapılan kaçak yapıların yıkım işlemlerinin tamamlanma oranı (%) | 55% | 2,1% | %2.1 oranında yıkım işlemi gerçekleştirilmiştir. | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Aşevi hizmeti sunulan kişi sayısı | 270 | 104 | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |
| Temizlik hizmeti verilen kamusal alan | 24 | | - | Sapma nedeni açıklanmamış. |

www.balioglu.net

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| sayısı | | | | |
| Çöpe giden ambalaj atıklarının geri kazanım oranı (%) | 65% | 30% | Lisanslı toplama ve ayrıştırma firması ile toplama sözleşmesi imzalanarak ilçemizdeki ambalaj atıklarının kaynağında ayrıştırılarak toplanması sağlanmaktadır. | Çöpe giden ambalaj atıklarının geri kazanım oranı %65 olarak belirlenmiş olup gerçekleşme oranı %30 olmuştur. Yapılan açıklama sapmanın nedenini karşılamamaktadır. |
| Okullarda verilen eğitim semineri sayısı | 4 | 2 | Özel atıklarının kaynağında ayrı toplanması konusunda ilçemizde bulunan okullarda çevre ile ilgili bilgilendirme sunumları yaparak çevre bilincini erken yaşta aşılamaya çalışmak. | Sapma nedeni açıklanmamış. |

www.balioglu.net

***Kamu idaresi cevabında;*** "Bulgu doğrultusunda 2019 faaliyet raporu hazırlık aşamasında yapılacak olup, bundan sonra herhangi bir aksaklığa sebebiyet verilmeyecektir" denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiştir. İdare faaliyet raporunun içerik ve biçimsel olarak Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'te yer alan esaslara uygun olması gerekmektedir. Takip eden denetimde, tespite ilişkin düzeltici işlem yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

## D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi Ve Değerlendirilmesi

### BULGU 8: Kurumda Performans Bilgisinin Üretildiği, Kaydedildiği ve Analiz Edildiği Veri Kayıt Sisteminin Mevcut Olmaması

Kurum tarafından ilgili mali yıl için belirlenmiş bir performans hedefi, bu hedeflere ulaşmak için yürütülecek faaliyet ve göstergeler mevcut olmakla beraber, bunların uygulama

sonuçlarını gösteren performans bilgilerinin bir kısmının tam, doğru, tutarlı, güvenilir ve ikna edici veriler içermediği görülmüştür. Performans esaslı bütçeleme sürecinin ilgili mevzuatta tanımlanan şekliyle işleyebilmesi için performans hedefleriyle performans sonuçlarının dayanağını oluşturan bilgilerin üretildiği, kaydedildiği, toplandığı ve analiz edildiği bir veri kayıt sistemine ihtiyaç olmasına rağmen, kurumda böyle bir sisteminin olmadığı görülmüştür.

***Kamu idaresi cevabında;*** "Mevcut yazılım yeterli gelmediğinden dolayı tam olarak performans bilgileri veri girişi yapılamamıştır. Bursa Valiliği Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü 17.04.2019 tarih ve E.15874 sayılı yazısıyla 15.02.2019 tarih ve 7099 sayılı yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanuna istinaden Belediyelerin başka bilgi sistemlerine yatırım yapmasının uygun görülmediği yazılmıştır. Bu sebeple söz konusu yazılımın devreye alınması sürecindeki belirsizlik sebebiyle mevcut yazılım için ilgili firma ve Bilgi İşlem Müdürlüğü'ne eğitim talebinde bulunulmuştur. Eğitim sonrası yazılım üzerinden veri kayıt çalışmalarına başlanılacaktır." denilmektedir.

***Sonuç olarak*** Kurum cevabında bulgudaki tespite iştirak edilmiş, gerekli çalışmaların yapılacağı beyan edilmiştir. Performans esaslı bütçelemenin etkin şekilde işleyebilmesi için performans bilgisinin üretildiği, kaydedildiği ve analiz edildiği bir veri kayıt sisteminin kurulması gerekmektedir. Takip eden denetimde, tespite ilişkin düzeltici işlem yapılıp yapılmadığı izlenecektir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net